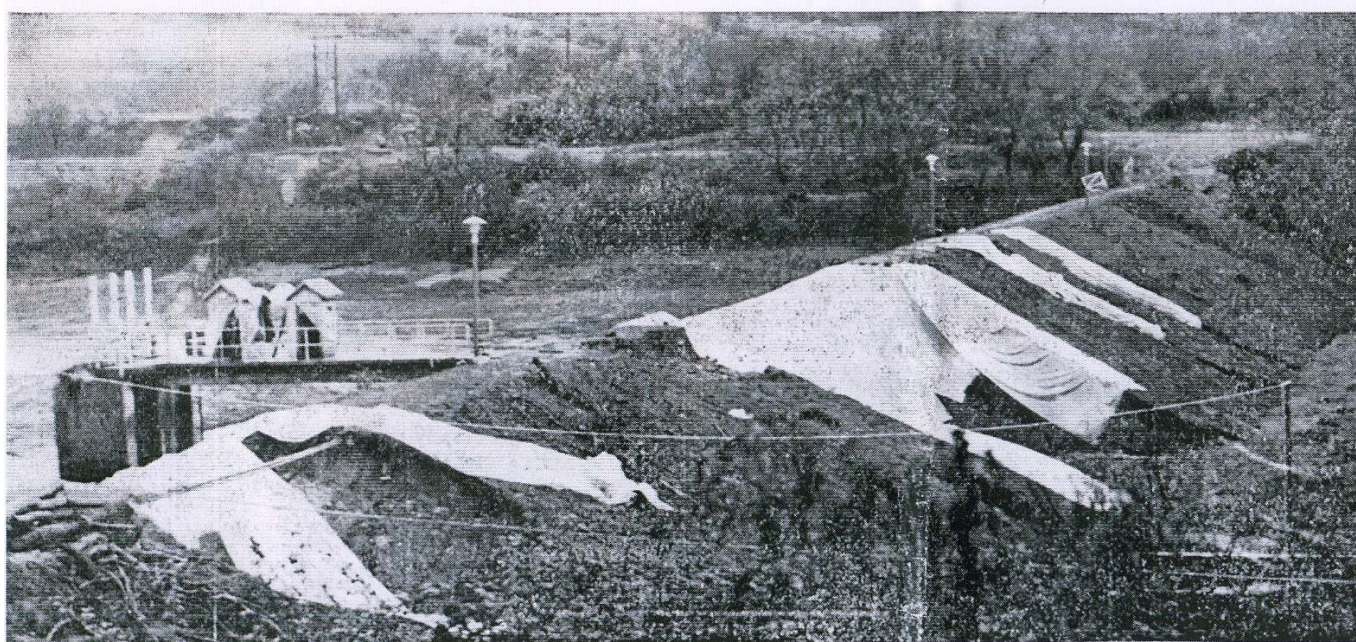


Μηνιαία μαθητική εφημερίδα  
των μαθητών των Ε΄ και ΣΤ΄ τάξεων  
του Δημοτικού Σχολείου Ριζού  
Τηλέφωνο Σχολείου 2381071209  
dim-rizou.pel.sch.gr  
e-mail: [mail@dim-rizou.pel.sch.gr](mailto:mail@dim-rizou.pel.sch.gr)

Έτος 14<sup>ο</sup>  
Νοέμβριος 2009  
Αριθμός Φύλλου 110  
Ευρώ 1

# Μαθητικός Λόγος

2008: ΕΠΑΙΝΟΣ από το Ίδρυμα Μπότση, για την 11ετή συνεχή έκδοση και την ποικιλία της ύλης μας



Τό φράγμα της Δ.Ε.Η., όπως είναι σήμερα με τὰ έπτά ρήγματα, τήν ύπαρξη τών όποιών διαπίστωση έπιτροπή πραγματογνωμόνων. Τό φράγμα αυτό, πού ήταν καί είναι μιά διαρκής άπειλή κατά της Έδεσσας κατέστρεψε όλόκληρες περιουσίες.

## **ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1979 – ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2009**

### **30 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΜΕΓΑΛΕΣ ΠΛΗΜΜΥΡΕΣ**

Συμπληρώθηκαν στις 19 του Νοέμβρη 30 χρόνια από τις μεγάλες πλημμύρες που έπληξαν την περιοχή μας και που είχαν σαν αποτέλεσμα τεράστιες υλικές ζημιές, σε σπίτια και καλλιέργειες, αλλά και θύματα, ανθρώπους και ζώα.

Οι μαθητές της Ε΄ και ΣΤ΄ τάξης απευθύνθηκαν σε συγγενείς και φίλους που έζησαν τα γεγονότα, για να ξαναφέρουν στη μνήμη τους ό,τι συνέβη εκείνη τη νύχτα. Τα κατέγραψαν και σας τα παρουσιάζουν.

(Οι φωτογραφίες είναι παρμένες από τα φύλλα της «ΕΔΕΣΣΑΪΚΗΣ» των ημερών εκείνων)

(Η συνέχεια στη σελίδα 5)

### **ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΣΗΜΕΡΑ**

**ΣΕΛ. 2:** 50 χρόνια Αστεριζ – Διεθνής ημέρα κατά του Φασισμού και του Αντισημιτισμού – Παγκόσμια ημέρα κατά του διαβήτη **ΣΕΛ. 3:** Παγκόσμια ημέρα για τα δικαιώματα του παιδιού **ΣΕΛ. 4:** Τα γεγονότα του Πολυτεχνείου **ΣΕΛ. 5 - 7:** 30 χρόνια από τις μεγάλες πλημμύρες **ΣΕΛ. 8:** Επίσκεψη στα οχυρά του Ρούπελ **ΣΕΛ. 9:** Η γιορτή της 28<sup>ης</sup> Οκτωβρίου – Παρέλαση στη Σκύδρα **ΣΕΛ. 10:** Γιορτή του Πολυτεχνείου – Δραστηριότητες του Νηπιαγωγείου **ΣΕΛ. 11:** Α΄ Τάξη: Οι κανόνες της τάξης – Β΄ Τάξη: Οι παροιμίες των μηνών **ΣΕΛ. 12:** Γ΄ Τάξη: Πώς φροντίζω το περιβάλλον που ζω **ΣΕΛ. 13 - 15:** Δ΄ Τάξη: Το νερό **ΣΕΛ. 16:** Ε΄ Τάξη: Εθνικοί Δρυμοί **ΣΕΛ. 17:** ΣΤ΄ Τάξη: Ο πολύ λαίμαργος λύκος που έφαγε το δάσος **ΣΕΛ. 18 - 21:** Ο δρόμος είχε τη δική του Ιστορία **ΣΕΛ. 21:** Η τρύπα του όζοντος **ΣΕΛ. 21:** Στάση βροχσταλιδών – Γιατί το λέμε; **ΣΕΛ. 23 - 24:** Διασκεδάστε μαθαίνοντας

**29 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ – 50 ΧΡΟΝΙΑ ASTERIX!**

Ο γνωστός μας Astérix μαζί με τον αδελφικό του φίλο Obélix και όλους τους Γαλάτες του μικρού χωριού κλείνουν φέτος 50 χρόνια!

Ήταν 29 Οκτωβρίου του 1959 όταν η μορφή του Αστεριζ κυκλοφόρησε για πρώτη φορά στο εβδομαδιαίο περιοδικό “Pilote”. Ο δημιουργός του, Albert Uderzo, εξηγεί ότι η δημιουργία του Αστεριζ ήταν αποτέλεσμα του γεγονότος ότι την εποχή εκείνη τα μόνα κόμιξ που υπήρχαν στην Γαλλία ήταν αμερικάνικης προέλευσης και ένιωθε μεγάλη την ανάγκη να δημιουργήσει μια σειρά κόμιξ οι ήρωες του οποίου να είναι Γάλλοι.

Ο Uderzo ξεκίνησε ως ο σχεδιαστής του Αστεριζ και ο René Goscinny ήταν αυτός που έγραφε τα κείμενα. Μετά τον θάνατο του δεύτερου το 1977, ο Uderzo ανέλαβε και τους δύο ρόλους και η επιτυχία του Γαλάτη ήρωα δεν μειώθηκε καθόλου! Αντιθέτως, ο μικρόσωμος Αστεριζ με τα ξανθά μουστάκια και το έξυπνο βλέμα έχει μεγαλώσει πολλές γενιές!

Το πρώτο τεύχος του Αστεριζ με την μορφή που το γνωρίζουμε σήμερα κυκλοφόρησε το 1961 και έκτοτε έχουν πωληθεί περίπου 325 εκατομμύρια αντίτυπα. Έχει μεταφραστεί σε 107 γλώσσες και διαλέκτους και σήμερα μπορεί κάποιος να βρει τεύχη ακόμα και στα αρχαία

**Παπαδόπουλος Χρήστος, Πουτακίδης Δημήτρης (ΣΤ΄ Τάξη)**

ελληνικά, στα λατινικά, στα ποντιακά ή στα κρητικά! Η δουλειά που γίνεται με την μετάφραση δεν είναι απλή αλλά πολύ σχολαστική.

Αρχικά το πρωτότυπο κείμενο

μεταφράζεται προς την ξένη γλώσσα και μετά

μεταφράζεται ξανά από άλλα άτομα προς τα γαλλικά και

ελέγχεται από τον ίδιο τον Uderzo, για να διαπιστωθεί ότι το αρχικό νόημα έχει αποδοθεί καλά και σωστά στην ξένη γλώσσα!!!

Ένας ήρωας που παραμένει “ζωντανός” τόσα χρόνια δεν θα μπορούσε να μείνει μόνο πάνω στο χαρτί. Πολλά τεύχη έχουν γίνει και κινούμενα σχέδια, αλλά τα τελευταία χρόνια γνωρίζουν επίσης μεγάλη επιτυχία και οι κινηματογραφικές ταινίες με γνωστούς ηθοποιούς (με σταθερό στην θέση του Οβελίξ τον Gérard Depardieu).

**9 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ – ΔΙΕΘΝΗΣ ΗΜΕΡΑ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΦΑΣΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΝΤΙΣΗΜΙΤΙΣΜΟΥ**

Η Διεθνής Ημέρα κατά του Φασισμού και



Αντισημιτισμού εορτάζεται κάθε χρόνο στις 9 Νοεμβρίου, σε ανάμνηση του πογκρόμ των

**Σεμερτσίδης Γιώργος (ΣΤ΄ Τάξη)**

Εβραίων που οργανώθηκε με κρατική καθοδήγηση στη ναζιστική Γερμανία του 1938.

Η «Νύχτα των Κρυστάλλων», όπως έμεινε στην ιστορία, ήταν το πρώτο βήμα για τα στρατόπεδα συγκέντρωσης και το εβραϊκό Ολοκαύτωμα. Παράλληλα, η μέρα είναι αφιερωμένη στην καταδίκη του νεοναζισμού και του ρατσισμού.

Η «Διεθνής Ημέρα κατά του Φασισμού και του Αντισημιτισμού» γιορτάζεται υπό την αιγίδα του ΟΗΕ και με πρωτοβουλία της οργάνωσης-ομπρέλα «Ενωμένοι για τη διαπολιτισμική δράση», που συσπειρώνει στους κόλπους της αντιφασιστικές, αντιρατσιστικές, τσιγγάνικες και εβραϊκές οργανώσεις απ' όλη την Ευρώπη

**14 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ – ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΒΗΤΗ**

Η Παγκόσμια Ημέρα κατά του Διαβήτη καθιερώθηκε το 1991, με πρωτοβουλία της Διεθνούς Ομοσπονδίας Διαβήτη και υπό την

αιγίδα της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας, για να ευαισθητοποιήσει και να ενημερώσει το παγκόσμιο κοινό για την ύπουλη αυτή αρρώστια,

η οποία προκαλεί το θάνατο σε 3.000.000 ανθρώπους ετησίως. Το 2005, 200.000.000 άνθρωποι σε όλο τον κόσμο έπασχαν από διαβήτη. Γιορτάζεται κάθε χρόνο στις 14 Νοεμβρίου.

Ο Διαβήτης είναι μια χρόνια πάθηση, που εμφανίζεται, όταν το πάγκρεας δεν παράγει αρκετή ινσουλίνη (Τύπου 1) ή όταν ο οργανισμός δεν μπορεί να χρησιμοποιήσει αποτελεσματικά την παραγόμενη ινσουλίνη (Τύπου 2). Η Ινσουλίνη είναι μια ορμόνη, που επιτρέπει στα κύτταρα να πάρουν το σάκχαρο από το αίμα και να το χρησιμοποιήσουν ως πηγή ενέργειας.

**Τι είναι ο διαβήτης;**

Ο σακχαρώδης διαβήτης αναπτύσσεται, όταν το σώμα δεν παράγει αρκετή ποσότητα ινσουλίνης ή δεν χρησιμοποιεί αποτελεσματικά την παραγόμενη ινσουλίνη. Χωρίς αυτήν το σώμα σας δεν μπορεί να λάβει την ενέργεια που χρειάζεται από την τροφή. Υπάρχουν δύο κύριοι τύποι διαβήτη: ο διαβήτης τύπου 1, που επισήμως αποκαλείται ινσουλινοεξαρτώμενος διαβήτης (ΙΕΔ) -απαιτείται η εξωγενής χορήγηση ινσουλίνης για την επιβίωση του ασθενή-, και ο διαβήτης τύπου 2, που επισήμως ονομάζεται μη ινσουλινοεξαρτώμενος διαβήτης (ΜΙΕΔ) -ρυθμίζεται με δίαιτα, αντιδιαβητικά δισκία ή και ινσουλίνη.

**Διαβήτης Τύπου 1**

Ο διαβήτης τύπου 1 εμφανίζεται, όταν παράγεται ελάχιστη ποσότητα ή καθόλου ινσουλίνη. Σε αυτή την περίπτωση, η ινσουλίνη πρέπει να χορηγείται με ένεση. Ο συγκεκριμένος τύπος διαβήτη είναι συνηθέστερος στα παιδιά και τους εφήβους και αποτελεί το 10-15% όλων των τύπων διαβήτη.

*Τα συνήθη συμπτώματα του τύπου 1 είναι:*

- Συχνουρία
- Μη φυσιολογική δίψα και ξηροστομία
- Υπερβολική κόπωση
- Ευερεθιστότητα
- Συνεχής πείνα
- Απότομη απώλεια βάρους
- Θάμβος όρασης

**Παπαδόπουλος Στέφανος Δημητριάδου Ελένη (ΣΤ΄ Τάξη)**

**20 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ – ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ**

Η παιδική ηλικία είναι μια ξεχωριστή περίοδος στη ζωή του καθενός. Τα παιδιά θα πρέπει να ενθαρρύνονται να μαθαίνουν και να παίζουν μέσα στην οικογένειά τους και σε έναν ευρύτερο περίγυρο ενηλίκων που νοιάζονται για

**Διαβήτης Τύπου 2**

Ο διαβήτης τύπου 2 παρατηρείται, όταν το σώμα δεν μπορεί να παράγει αρκετή ινσουλίνη ώστε να ικανοποιήσει τις ανάγκες του ή δεν μπορεί να χρησιμοποιήσει σωστά την ινσουλίνη που παράγει. Αυτό μπορεί να τεθεί υπό έλεγχο μέσω σωστής διατροφής, με λήψη φαρμάκων από το στόμα και με καθημερινή άσκηση. Ο διαβήτης τύπου 2 εμφανίζεται κυρίως σε ενήλικους και είναι η συνηθέστερη μορφή διαβήτη, κατέχοντας ποσοστό 85-90% όλων των τύπων διαβήτη.



*Τα συνήθη συμπτώματα του διαβήτη τύπου 2 είναι:*

- Θάμβος όρασης
- Μούδιασμα στα χέρια και στα πόδια
- Ασυνήθιστη δίψα
- Κόπωση χωρίς προφανή λόγο
- Ανεξήγητη απώλεια βάρους
- Συχνά δερματικά προβλήματα και αργή επούλωση πληγών
- Συχνουρία

Τα συμπτώματα εμφανίζονται σταδιακά και δεν είναι τόσο εμφανή, όπως στον διαβήτη τύπου 1.

Η πρόληψη σε συνδυασμό με τη σωστή διατροφή, την άσκηση, αλλά και τα φάρμακα μπορούν να βοηθήσουν στη ρύθμιση του σακχαρώδη διαβήτη, επισημαίνουν οι επιστήμονες, που εκτιμούν ότι οι ασθενείς στη χώρα μας ξεπερνούν το ένα εκατομμύριο, από τους οποίους αρκετοί δεν το γνωρίζουν.

αυτά, συντελώντας στην ανάπτυξη υγιών και παραγωγικών μελλοντικών γενιών.

Η Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού, που υιοθετήθηκε από τη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ στις 20 Νοεμβρίου του 1989, πρόσφερε

ένα νέο ορισμό για την παιδική ηλικία με βάση τα ανθρώπινα δικαιώματα. Ήταν ο προάγγελος για σημαντικές προόδους στην πραγμάτωση των δικαιωμάτων των παιδιών στην επιβίωση, την υγεία και την εκπαίδευση μέσω της παροχής των στοιχειωδών αγαθών και υπηρεσιών. Επιπλέον, η αυξανόμενη αναγνώριση της ανάγκης να δημιουργήσουμε ένα προστατευτικό περιβάλλον, για να θωρακίσουμε τα παιδιά απέναντι στην εκμετάλλευση, την κακοποίηση και τη βία.



**Τα στοιχεία σοκάρουν**

Τα παιδιά βιώνουν τη φτώχεια διαφορετικά από τους ενήλικες.

Οι παραδοσιακές μετρήσεις του εισοδήματος και της κατανάλωσης δεν αντικατοπτρίζουν το πώς η φτώχεια επιδρά στην πραγματικότητα στην παιδική ηλικία. Η έκθεση της UNICEF αναπτύσσει τις επτά βασικές «αποστερήσεις» που βιώνουν στην πράξη τα παιδιά και έχουν ισχυρότατη επίδραση στο μέλλον τους. Συνεργαζόμενη με ερευνητές του London School of Economics και του Πανεπιστημίου του Μπρίστολ, η UNICEF διαπίστωσε πως

**Παπαδοπούλου Κατερίνα, Τσιλιάκη Θωμά (ΣΤ΄ Τάξη)**

**17 ΝΟΕΜΒΡΗ – ΤΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΤΟΥ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ**

Μία ομάδα στρατιωτικών στις 21 Απριλίου 1967 πήρε την εξουσία με τη βία και κατήργησε τη Δημοκρατία. Έτσι, ο λαός δεν μπορούσε να ζήσει ελεύθερος. Όποιος μιλούσε για την ελευθερία περνούσε από τρομερά βασανιστήρια και από φυλακές. Κυκλοφορούσαν εφημερίδες παράνομα και σχολίαζαν αυτό το γεγονός.

Ο λαός έφτιαξε αντιστασιακές οργανώσεις, για να πολεμήσει την χούντα. Στον αγώνα αυτό πρωτοπόροι ήταν οι φοιτητές.

Το Φλεβάρη του 1973 έγινε η πρώτη κατάληψη της Νομικής Σχολής. Στις 14 Νοεμβρίου κατέλαβαν το Πολυτεχνείο. Όλοι οι φοιτητές συγκεντρώθηκαν στο Πολυτεχνείο με σημαίες. Κατασκεύασαν δικό τους ραδιοφωνικό

περισσότερα από τα μισά παιδιά στον αναπτυσσόμενο κόσμο αποστερούνται σε μεγάλο βαθμό ένα ή περισσότερα από τα αγαθά ή υπηρεσίες που είναι στοιχειωδώς απαραίτητα στην παιδική ηλικία:

- 640 εκατ. παιδιά δεν έχουν ικανοποιητική στέγαση
  - 500 εκατ. παιδιά δεν έχουν πρόσβαση σε εγκαταστάσεις υγιεινής
  - 400 εκατ. παιδιά δεν έχουν πρόσβαση σε ασφαλές νερό
  - 300 εκατ. παιδιά στερούνται πληροφόρησης (τηλεόραση, ραδιόφωνο, εφημερίδες)
  - 270 εκατ. παιδιά δεν έχουν πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες υγείας.
  - 140 εκατ. παιδιά, η πλειοψηφία των οποίων είναι κορίτσια, δεν έχουν πάει ποτέ σχολείο
  - 90 εκατ. παιδιά στερούνται το φαγητό σε πολύ σοβαρό βαθμό
  - 700 εκατ. παιδιά υποφέρουν από τουλάχιστον δύο ή περισσότερες από τις παραπάνω στερήσεις
  - 20 εκατ. παιδιά εγκατέλειψαν τις εστίες τους λόγω των πολέμων τη δεκαετία του '90
  - 18 εκατ. παιδιά σκοτώθηκαν σε πολέμους από το 1990
  - 15 εκατ. ορφανά παιδιά λόγω του AIDS σε ολόκληρο τον κόσμο
- Η έκθεση ξεκαθαρίζει πως η φτώχεια δεν είναι αποκλειστικότητα των αναπτυσσόμενων χωρών. Σε 11 από τις 15 βιομηχανικές χώρες, για τις οποίες υπάρχουν συγκρίσιμα στοιχεία, η αναλογία των παιδιών που ζουν σε νοικοκυριά χαμηλού εισοδήματος μέσα στην προηγούμενη δεκαετία έχει ανέλθει.

σταθμό από τον οποίο φώναζαν διάφορα



συνθήματα: ΨΩΜΙ- ΠΑΙΔΕΙΑ- ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ,

ΚΑΤΩ Η ΧΟΥΝΤΑ κ.ά. Επίσης φώναζαν ότι χρειαζόνταν φάρμακα και τρόφιμα, τραγουδούσαν. Αυτό κράτησε για τρεις ημέρες. Όμως η ομάδα των στρατιωτικών έριξε την πύλη

του Πολυτεχνείου με ένα ταγκ. Η πόρτα έπεσε στα πόδια ενός κοριτσιού. Έτσι όλα τελείωσαν. Υπήρχαν δεκάδες νεκροί.

**Τσιλιάκη Θωμά (ΣΤ΄ Τάξη)**

**ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1979 – ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2009**  
**30 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΜΕΓΑΛΕΣ ΠΛΗΜΜΥΡΕΣ**

**(Η συνέχεια από την 1<sup>η</sup> σελίδα)**

«Καταρχάς η μεγάλη πλημμύρα έγινε 19 Νοεμβρίου. Πριν την πλημμύρα προηγήθηκε περίοδος βροχοπτώσεων με αποτέλεσμα η γη να έχει κορεστεί. Την ημέρα εκείνη από το πρωί η βροχόπτωση ήταν έντονη, με αποτέλεσμα από νωρίς το βράδυ να έχουμε την πρώτη πλημμύρα. Το φαινόμενο κράτησε μέχρι τις 9 η ώρα περίπου, οπότε πρόσκαιρα υποχώρησαν τα νερά, γιατί μετά τις 10 η ώρα ήρθε το δεύτερο κύμα που προκάλεσε πλημμύρα σχεδόν σε όλο το χωριό. Η ποσότητα του νερού ήταν τόση, που περνούσε πάνω από τη γέφυρα της εκκλησίας και έκοψε την άσφαλο μπροστά από την εκκλησία ανοίγοντας ένα μεγάλο αυλάκι. Το νερό είχε καφέ χρώμα από τον πηλό που κουβαλούσε μαζί του, όταν κατέβαινε από τις πλαγιές, τα βουνά και τις πεδιάδες.»

**Μαρτυρία του κύριου Κυριάκου Παπαδόπουλου**

**που κατέγραψε η Κατερίνα Παπαδοπούλου (ΣΤ΄ Τάξη)**



Η κεντρική αγορά της Έδεσσας μέσα στα νερά και στις λάσπες, που σε λίγα λεπτά κέρωσαν καταστήματα.

\* \* \*

«Ήταν απόγευμα και έβρεχε ασταμάτητα για δύο μερόνυχτα. Πάνω στην Έδεσσα, το φράγμα του Υδροηλεκτρικού Σταθμού του Αγρα, άλλοι λένε ότι έσπασε και άλλοι ότι το άνοιξαν επειδή

φοβόντουσαν ότι θα σπάσει. Μεγάλη ποσότητα νερού μπήκε στο ποτάμι και σε συνδυασμό με την ασταμάτητη βροχή πλημμύρισε τον κάμπο της Σκύδρας.

Το ποτάμι που διασχίζει το Ριζό κατέβασε παλέτες και βαρέλια γεμάτα τοματοπολτό που έφραζαν τη γέφυρα. Παράλληλα η μεγάλη ποσότητα νερού παρέσυρε ένα λεωφορείο που ήταν παρκαρισμένο στο ποτάμι με αποτέλεσμα να φρακάρει το ποτάμι και να υπερχειλίσει πλημμυρίζοντας το μισό χωριό.

Σπίτια γέμισαν νερό, ζώα πνίγηκαν, άνθρωποι τραυματίστηκαν και για να σωθούν δένονταν με σχοινιά για να μην πνιγούν και για να καταφέρουν να ανεβούν στις ταράτσες και στις σκεπές χωρίς να τους παρασύρει η τεράστια ορμή του νερού.

Δύο γέφυρες του χωριού καταστράφηκαν. Πολλά νοικοκυριά πλημμύρισαν. Οικογένειες ξεσπιτώθηκαν. Άνθρωποι που πήγαν να σώσουν το βιο τους τραυματίστηκαν σοβαρά. Εκείνη τη μέρα 3 άτομα πνίγηκαν.»

**Μαρτυρία της κυρίας Ευανθίας Σιδηροπούλου**

**που κατέγραψε ο Παύλος Ποτουρίδης (ΣΤ΄ Τάξη)**

\* \* \*

«Έβρεχε για μια βδομάδα συνεχώς και στις 19 Νοεμβρίου του 1979 πλημμύρισε το χωριό μας και όλος ο κάμπος. Τα πιο πολλά νερά της βροχής κατέβηκαν από την Έδεσσα και από τη Νάουσα. Ήταν τόσο πολύ το νερό που, για να μην πλημμυρίσει ο Υδροηλεκτρικός σταθμός της Έδεσσας, άνοιξαν το φράγμα της Δ.Ε.Η. και έγινε η μεγάλη καταστροφή. Το νερό είχε ύψος πάνω από ένα μέτρο παντού. Τα ποτάμια υπερχειλίσαν, πλημμύρισαν οι δρόμοι και τα περισσότερα σπίτια του χωριού – ιδίως αυτά που βρίσκονταν κοντά στο ποτάμι. Μια αιτία για το μεγάλο ύψος του νερού ήταν ότι παρέσυρε διάφορα αντικείμενα μεγάλα και μικρά. Ένα από αυτά ήταν ένα λεωφορείο που μπλόκαρε κάτω από μια γέφυρα.

Αυτή η καταστροφή έγινε στις 1 η ώρα μετά τα μεσάνυχτα. Εκείνη τη βραδιά δεν μπορούσες να δεις τίποτε. Περιμέναμε να ξημερώσει. Με το

ξημέρωμα είδαμε ότι το νερό είχε σχεδόν υποχωρήσει αλλά άφησε πίσω του πολλή λάσπη. Από τα νέα του χωριού μάθαμε ότι πνίγηκαν πολλά ζώα. Δυστυχώς όμως σε άλλα χωριά έχασαν τη ζωή τους 3 άνθρωποι, ανάμεσα σ' αυτούς ένα μικρό παιδί. Στο χωριό μας οι περισσότερες ζημιές ήταν υλικές. Καταστράφηκαν δύο γέφυρες, σπίτια και γεωργικά μηχανήματα. Για να γλιτώσουν τη ζωή τους κάποιοι άνθρωποι, δεινόντουσαν με σχοινιά και ανέβαιναν στις ταράτσες των σπιτιών τους.

Τέλος αυτή η εμπειρία έχει μείνει ανάμνηση θλιβερή σε όλους μας και ας μην ξαναγίνει ποτέ!!!»

**Μαρτυρία του κύριου Θόδωρου Σιδηρόπουλου που κατέγραψε ο Γιώργος Χαραλαμπίδης (ΣΤ' Τάξη)**

\* \* \*

Η μεγάλη πλημμύρα έγινε στο Ριζό το 1979. Ήταν τέτοια εποχή. Έβρεχε πολύ δυνατά. Εξαιτίας αυτής της βροχής κατέβηκε πολύ νερό από τα βουνά, το οποίο δε χωρούσε στο ποτάμι και έγινε υπερχειλίση. Τα σπίτια που είναι πίσω από το ποτάμι είχαν πλημμυρίσει. Δίπλα στο ποτάμι υπήρχε ένα λεωφορείο, το οποίο παρασύρθηκε από το ρέμα και φράκαρε στη γέφυρα. Το νερό δεν είχε διέξοδο για να φύγει, βγήκε έξω και μπήκε μέσα στο χωριό. Η περιοχή που μένω βρίσκεται σε σχετικά ψηλότερο σημείο, γι' αυτό το λόγο εδώ τα σπίτια δεν πειράχτηκαν από το νερό.

Από την κάτω περιοχή, που είχαν πλημμυρίσει τα σπίτια, πάθανε μεγάλες ζημιές. Το νερό δε σταμάτησε εδώ. Από τις δυνατές βροχές πλημμύρισαν Σκύδρα, Άσπρο, Λιποχώρι. Τις περισσότερες ζημιές έπαθε το Λιποχώρι που πνίγηκαν άνθρωποι, ζώα και καταστράφηκαν σπίτια.

Μετά την πλημμύρα ο παππούς μου ο Δημήτρης φόρτωνε το κάρο του από δω με άχυρα, τριφύλλια και ζωοτροφές και τα πήγαινε στο Λιποχώρι, για να βοηθήσει τους ανθρώπους. Όλα αυτά τα έκανε χωρίς αμοιβή. Η αμοιβή του ήταν η ευχαρίστηση των συνανθρώπων του.

Από πού τα ξέρω όλα αυτά. Από τις ιστορίες από τη μανα – Σοφία, γιατί εκείνη τη χρονιά ο πατέρας μου δεν ήταν εδώ. Υπηρετούσε στη Σάμο. Εκεί έμαθε το τι έγινε στο χωριό.

**Πουτακίδης Δημήτρης (ΣΤ' Τάξη)**

\* \* \*

Στις 19 Νοεμβρίου του 1979, μετά από βροχές πολλών ημερών στην ευρύτερη περιοχή της Σκύδρας, έγιναν πλημμύρες. Τα χωριά που πλημμύρισαν περισσότερο ήταν το δικό μας και

το Λιποχώρι, που είχε και 2 νεκρούς. Από αφηγήσεις του πατέρα μου που το έζησε, έμαθα ότι ήταν ένα επώδυνο γεγονός. Η πλημμύρα τους έπιασε στον ύπνο, την ώρα που κοιμόντουσαν. Σε όσα σπίτια ήταν ισόγεια μπήκε μέσα νερό με κίνδυνο να πνιγούν άνθρωποι. Οι καταστροφές ήταν μεγάλες σε οικοσκευές. Από τη μια μέρα στην άλλη ήρθαν τα πάνω κάτω. Η αποκατάσταση των καταστροφών πήρε χρόνο. Οι άνθρωποι δεν είχαν ρούχα, κρεβάτια να κοιμηθούν. Φιλοξενήθηκαν σε σπίτια ασφαλή και καθαρά. Η βοήθεια από το κράτος ήταν πολύ μικρή. Τους είχαν δώσει λίγα τρόφιμα και στρατιωτικές κουβέρτες. Το γεγονός αυτό είχε και ένα καλό: έκαναν έργα στο ποτάμι, ώστε αυτό το κακό να μην ξαναγίνει.

**Παπαδόπουλος Μιχάλης (ΣΤ' Τάξη)**



Τεράστια κύματα έσυραν και κατέστρεψαν αυτοκίνητα μέσα στην πόλη. Στη φωτογραφία ένα αυτοκίνητο σε δρόμους της Έδεσσας έπεσε πάνω σ' άλλο

\* \* \*

«Το 1979 έγιναν πλημμύρες στο Ριζό και στα γειτονικά χωριά και πόλεις. Κάποιο ποτάμι, αν θυμάμαι καλά, είχε πλημμυρίσει πολύ. Ένα λεωφορείο παλιό το παρέσυρε ο χειμάρρος με αποτέλεσμα να κλείσει το ποτάμι. Το νερό του ποταμού φούσκωσε, έτσι ώστε να πλημμυρίσει όλο το χωριό. Οι βροχές κράτησαν δυόμισι μέρες στο νομό Πέλλας. Όταν τελείωσαν οι πλημμύρες, κατέβηκε η στάθμη του νερού από τα ποτάμια και το χρώμα του νερού ήταν καφέ από τη λάσπη που κατέβηκε από τους σωλήνες.»

**Μαρτυρία του κύριου Γιώργου Φωτιάδη που κατέγραψε ο Γιώργος Σεμερτσίδης (ΣΤ' Τάξη)**

\* \* \*

«Το 1979 στο χωριό μας άρχισαν οι καταιγίδες, οι βροντές και η βροχή. Έβρεχε μια βδομάδα. Ένα πρωί το χωριό είχε πλημμυρίσει. Τα σπίτια είχαν καταστραφεί από την πλημμύρα.

Τα ποτάμια γέμισαν νερό και έσπασε η γέφυρα. Τα αυτοκίνητα δεν μπορούσαν να ξεκινήσουν, πνίγηκαν άνθρωποι και ζώα.

Όταν τελείωσαν οι βροχές, το νερό έφυγε και οι άνθρωποι, που είχαν φύγει, για να μην πνιγούν, επέστρεψαν στα σπίτια τους. Το χωριό είχε καταστραφεί, ήταν διαλυμένο. Τίποτα δεν είχε αφήσει η πλημμύρα. Οι άνθρωποι συγκεντρώθηκαν και είπαν ότι θα φτιάξουν αυτό το χάλι, για να ζήσουν και πάλι όπως παλιά. Οι πλημμύρες ήταν πάρα πολύ δυσάρεστες για τους ανθρώπους.»

**Μαρτυρία της κυρίας Αλεξίας Σοϊλεμέζη που κατέγραψε η Ραφαέλα Σισούρκα (ΣΤ΄ Τάξη)**

\* \* \*



Ένας από τους δρόμους της Εδέσσας, που μεταβλήθηκε σε κανάλι. Είναι ο δρόμος πίσω από το Διοικητήριο. Τέτοιο θέαμα παρουσιάζαν μετά τις 4 το πρωί της Δευτέρας δεκάδες έρμιοι της πόλης.

«Μια μέρα πριν πολλά χρόνια, στο χωριό μας έβρεχε πάρα πολύ όλη τα μέρα και όλη τη νύχτα. Το ποτάμι γέμισε νερό και παρέσυρε ένα λεωφορείο, το οποίο φράκαρε στη γέφυρα και όλα τα νερά γύρισαν μέσα στο χωριό. Πλημμύρισαν πολλά σπίτια και πολλοί άνθρωποι ανέβαιναν στις σκεπές των σπιτιών για να σωθούν. Το νερό κατέστρεψε κουζίνες, ψυγεία, έπιπλα, τοίχους σπιτιών. Ευτυχώς δεν πνίγηκε κανένας.»

**Μαρτυρία της κυρίας Λεμονιάς Φαντίδου που κατέγραψε η Χριστίνα Φαντίδου (Ε΄ Τάξη)**

\* \* \*

«Το Νοέμβριο του 1979, μετά από υπερβολική βροχόπτωση, συσσωρεύτηκε μεγάλη ποσότητα νερού στα ποτάμια της περιοχής και δεν μπορούσε να κυκλοφορήσει ομαλά.

Έτσι και το ποτάμι του χωριού που βρίσκεται κοντά στο Δημοτικό Σχολείο

καλύφθηκε με μεγάλη ποσότητα νερού και σε κάποιο σημείο παρέσυρε ένα λεωφορείο.

Τα σπίτια γύρω από το ποτάμι πλημμύρισαν καθώς επίσης και πολλά άλλα, γιατί το νερό κατέβαινε με μεγάλη ορμή. Προκλήθηκαν ζημιές σε σπίτια και καλλιέργειες. Ηλεκτρικές συσκευές, έπιπλα, τρόφιμα, ρούχα, παρέσυρε το νερό στο πέρασμά του.

Οι κάτοικοι του χωριού ξύπνησαν πανικόβλητοι μέσα σε μεγάλες ποσότητες νερού κι λάσπης. Ο ένας βοηθούσε τον άλλο, προσπαθούσε να δώσει κουράγιο, μέχρι να περάσουν οι δύσκολες ώρες της καταστροφής.

Η μεγάλη γέφυρα του χωριού κόπηκε στη μέση και η συγκοινωνία ήταν δύσκολη. Ο στρατός μοίραζε είδη πρώτης ανάγκης στους κατοίκους.

Μεγαλύτερες ζημιές προκλήθηκαν σε γειτονικά χωριά όπως το Λιποχώρι, το Σταυροδρόμι, το Αρσένι.

Ήτα ένας εφιάλτης για τους κατοίκους της περιοχής, που έμεινε στη μνήμη τους για πολλά χρόνια.»

**Μαρτυρία του κύριου Κυριάκου Θεοδοσίου που κατέγραψε η Κατερίνα Παπαθεοδώρου (Ε΄ Τάξη)**

\* \* \*

«Μετά από μέρες βροχής, ένα πρωινό, όταν ξύπνησαν όλοι οι κάτοικοι του χωριού (Σταυροδρόμι) είχαν δει κάμποσο νερό και τους ειδοποίησαν να φύγουν από το χωριό, γιατί είχε σκάσει το ποτάμι του Λιποχωρίου. Όλοι οι κάτοικοι έφυγαν αμέσως από το χωριό με ότι μέσο είχε ο καθένας. Όμως μερικοί παππούδες και γιαγιάδες δεν έφυγαν και έμειναν στα σπίτια τους.

Το νερό είχε φτάσει περίπου στα δύο μέτρα. Όλα τα ζώα τα παρέσυρε το νερό και πνίγηκαν. Επίσης πλημμύρισαν πολλά σπίτια.

Την άλλη μέρα άρχισαν να πετούν ελικόπτερα πάνω από τα σπίτια, για να βοηθήσουν τους ηλικιωμένους που είχαν μείνει στα σπίτια τους.

Την τρίτη ημέρα, όταν γύρισαν οι κάτοικοι στο χωριό, είχε κατέβει η στάθμη του νερού και υπήρχε στο δρόμο πολλή λάσπη. Κάθε κάτοικος προσπαθούσε να μαζέψει τα υπάρχοντά του.

Μετά από λίγες μέρες το νερό είχε φύγει τελείως.»

**Μαρτυρία της κυρίας Αναστασίας Γραμματικοπούλου που κατέγραψε ο Κυριάκος Θεοδοσίου (Ε΄ Τάξη)**

**ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΜΑΣ**  
**ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΣΤΑ ΟΧΥΡΑ ΤΟΥ ΡΟΥΠΕΛ**

Στις 23 Οκτωβρίου 2009 το σχολείο μας επισκέφθηκε τα οχυρά του Ρούπελ στο νομό Σερρών.

Τα επισκέφθηκε, για να γνωρίσουν οι μαθητές τον τόπο, τις συνθήκες, τα μέσα καθώς επίσης και τους χώρους των οχυρών.

Μάθαμε ότι τα οχυρά βρίσκονται στα σύνορα με τη Βουλγαρία, ότι φτιάχτηκαν για να αντιμετωπιστεί ο κίνδυνος από τη Βουλγαρία. Η οχύρωση ξεκίνησε την περίοδο 1913-1914 μετά από εισήγηση του Ι. Μεταξά, αντισυνταγματάρχη τότε του Μηχανικού, για τη δημιουργία μιας οχυρωτικής γραμμής.

Η κατασκευή του οχυρού έγινε με απόλυτη μυστικότητα. Μεταφέρθηκαν εργάτες από τη νότιο Ελλάδα, βράδυ χωρίς καθόλου να χρησιμοποιηθούν ντόπιοι εργάτες, για να μην μάθουν οι Βούλγαροι από τους ντόπιους πού χτίζονται τα οχυρά.

Τα υλικά που χρησιμοποιήθηκαν ήταν κυρίως μεπτόν αρμέ και άφθονο ατσάλι.

Οι χώροι που είδαμε στο εσωτερικό ήταν: μαγειρεία, γραφεία, γραφεία αξιωματικών,

σύνολο της φρουράς ήταν 1.397 άνδρες. Το



κόστος κατασκευής του ήταν 111.540.000 δρχ.

Η πρώτη επίθεση των Γερμανών ξεκίνησε στις 6 Απριλίου. Οι Γερμανοί χρησιμοποίησαν το πεζικό, το πυροβολικό με ταυτόχρονη υποστήριξη της αεροπορίας. Παρότι προσπάθησαν σκληρά για 5 ημέρες να καταλάβουν τα οχυρά, δεν μπόρεσαν. Τελικά όμως τα οχυρά παραδόθηκαν στους Γερμανούς, διότι από άλλο σημείο των συνόρων μας είχαν εισέλθει και είχαν καταλάβει τη Θεσσαλονίκη. Στις 17:00 της 9<sup>ης</sup> Απριλίου 1941 προσήλθαν Γερμανοί κήρυκες, για να γνωστοποιήσουν την συνθηκολόγηση ζητώντας την παράδοση του οχυρού. Ο διοικητής του, Ταγματάρχης Γεώργιος Δουράτσος απάντησε ότι τα οχυρά δεν παραδίδονται αλλά καταλαμβάνονται και ότι θα συνεχίσει τον αγώνα στερούμενος άλλων διαταγών. Το οχυρό επικοινωνήσε με τη Μεραρχία η οποία τους κοινοποίησε την συνθηκολόγηση. Η αντίδραση των ανδρών του οχυρού ήταν ότι ο αγώνας έπρεπε να συνεχιστεί. Την επομένη 10 Απριλίου 1941 έλαβε χώρα η παράδοση του οχυρού.

\* \* \*



εικονοστάσια, τουαλέτες, μπάνια και αποθήκες και όλα αυτά 24 μέτρα περίπου κάτω από τη Γη. Τα επιφανειακά έργα διακρίνονταν σε ορισμένους τύπους π.χ. πολυβολεία, ολμοβολεία, βομβιδοβολεία, παρατηρητήρια, σκέπαστρα προβολέων, σκέπαστρα οπτικών σταθμών κ.α.

Το οχυρό Ρούπελ ήταν το μεγαλύτερο από όλα τα οχυρά της "γραμμής Μεταξά". Το συγκρότημα εκτείνεται σε μέτωπο 2.500μ. και περιελάμβανε 123 επιφανειακά έργα, το ανάπτυγμα των υπόγειων χώρων ήταν 1.849 τ.μ., ενώ οι στοές συγκοινωνίας ανέρχονταν σε 4.251 μ. Η συνολική έκταση ήταν 6.100 μ. και το



Μετά από την ξενάγηση στα Οχυρά του Ρούπελ, κατεβήκαμε σε ένα χωριό που λέγεται Άνω Πορόια.

Όταν φτάσαμε στο χωριό, κάτσαμε σε μια ταβέρνα, φάγαμε ήπιαμε και διασκεδάσαμε. Αφού τελειώσαμε το φαΐ, βγήκαμε έξω. Απέναντι από τη ταβέρνα υπήρχε ένας στάβλος με άλογα, τα οποία μπορούσες να τα νοικιάσεις.

**Οι μαθητές της ΣΤ΄ Τάξης**

Όσα παιδιά ήθελαν μπορούσαν να κάνουν ιππασία. Οι ιδιοκτήτες των αλόγων μας πήγαν μέσα στο δάσος, για να μας ξεναγήσουν. Όσοι δεν έκαναν ιππασία ανέβηκαν σε ένα ύψωμα και απόλαυσαν την πανοραμική θέα της λίμνης Κερκίνης.

Μετά από αυτό, πήραμε το δρόμο του γυρισμού.

**Η ΓΙΟΡΤΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΜΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΠΟΣ ΤΟΥ 1940**



Το σχολείο μας γιόρτασε την επέτειο της 28<sup>ης</sup> Οκτωβρίου 1940.

Στην αρχή έγινε η παράδοση της Σημαίας από τον κ. Διευθυντή. Ακούστηκαν δύο αναγνώσματα σχετικά με τη σημαία, ποιήματα και τραγούδια.

Κατόπιν τη γιορτή παρουσίασαν η Γ΄ και η Δ΄ τάξη. Η Γ΄ τάξη απήγγειλε ποιήματα. Η Δ΄ τάξη διάβασε το χρονικό και παρουσίασε 3 μονόπρακτα: «Η πλατεία», «Τα βουνά της Πίνδου» και «Το σπίτι της κυρα – Ελένης». Η Δ΄ και η Ε΄ τάξη τραγούδησαν τραγούδια σχετικά με τη σημαία και την επέτειο του '40. Τα

**Οι μαθητές της Δ΄ Τάξης**

τραγούδια ήταν: «Λευκή σαν όνειρο», «Παιδιά, της Ελλάδος παιδιά», «Γυναίκες Ηπειρώτισσες». «Ύμνος των ηρώων του '40» και «Δυο παιδιά απ' το Βραχώρι».

Νιώσαμε πολύ ωραία στη γιορτή που παρουσιάσαμε και θα θέλαμε πολύ να ξαναζήσουμε παρόμοιες στιγμές, που μας κάνουν πραγματικά εθνικά υπερήφανους για τους ήρωες που θυσιάστηκαν, έτσι ώστε εμείς και οι επόμενες γενιές να ζούμε ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ.

Ευχαριστούμε πολύ όσους μας τίμησαν με την παρουσία τους και ελπίζουμε τα μηνύματα που πήραν να τους φανούνε χρήσιμα.

**Η ΠΑΡΕΛΑΣΗ ΣΤΗ ΣΚΥΔΡΑ**



**ΓΙΟΡΤΗ ΤΟΥ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ**



Στις 17 Νοέμβρη οι μαθητές της Ε΄ και ΣΤ΄ τάξης οργάνωσαν γιορτή, για να τιμήσουν τον αγώνα των φοιτητών του Πολυτεχνείου το Νοέμβρη του 1973. Παρουσίασαν το χρονικό των γεγονότων, είπαν ποιήματα και τραγούδια.



Τη γιορτή παρακολούθησαν και αρκετοί γονείς. Μετά το τέλος της γιορτής όλο το Σχολείο πήγε στο ηρώο και άφησε λίγα λουλούδια στη μνήμη αυτών που χάθηκαν στα γεγονότα.

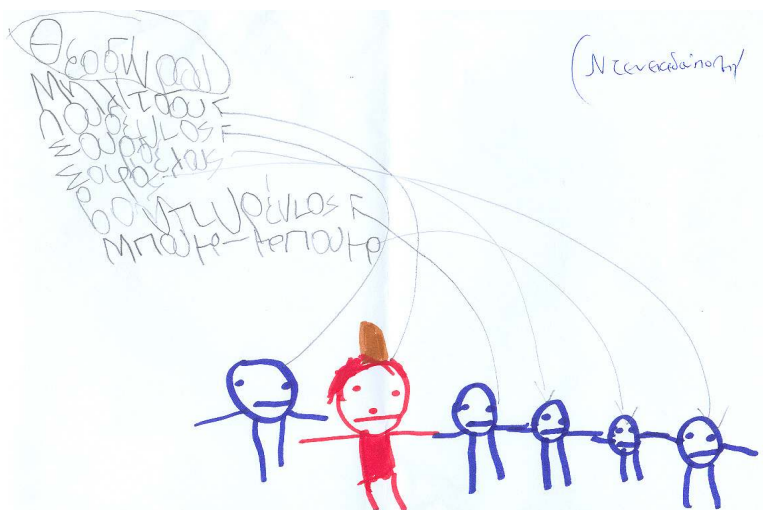
**ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ**



Ένα με τα προγράμματα με τα οποία ασχοληθήκαμε στο Νηπιαγωγείο είναι «η ελιά». Επισκεφτήκαμε ένα «μικρό ελαιώνα», παρατηρήσαμε τα δέντρα, μαζέψαμε ελιές.



Επίσης κάναμε ένα «υγιεινό πρωινό» με ψωμί και ελιές, που είχαν φέρει τα παιδιά.



Για το Πολυτεχνείο διαβάσαμε τη «Ντενεκεδούπολη», δραματοποιήσαμε την ιστορία και τα παιδιά ζωγράψαν τους ήρωές της.

Α΄ ΤΑΞΗ  
ΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ

Με αφορμή τη συζήτηση που κάναμε στο μάθημα Μελέτη Περιβάλλοντος για το «Πώς ζούμε στην τάξη», φτιάξαμε τους κανόνες της τάξης μας και υποσχεθήκαμε πως όλοι θα τους σεβόμαστε και θα τους τηρούμε, για να περνάμε καλά.

**Οι κανόνες της τάξης.  
Προσοχή!!!**

- Ακούμε με προσοχή τη δασκάλα μας.
- Διατηρούμε καθαρή την τάξη.
- Πετάμε τα σκουπίδια στο καλάθι.
- Δε γράφουμε πάνω στα θρανία.
- Ακούμε με προσοχή το συμμαθητή μας, όταν μιλάει και δεν τον διακόπτουμε.
- Δεν πειράζουμε τα πράγματα των συμμαθητών μας.
- Δε λέμε άσχημες λεξούλες.

Β΄ ΤΑΞΗ  
ΟΙ ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ ΤΩΝ ΜΗΝΩΝ

Οι μαθητές και οι μαθήτριες της Β΄ τάξης στα πλαίσια του μαθήματος της Γλώσσας βρήκανε και φέρανε παροιμίες για τους μήνες.

**Ιανουάριος**

«Γενάρη γέννα το παιδί, φλεβάρη φλεβισέ το.»  
«Του Γενάρη το φεγγάρι, ήλιος της ημέρας μοιάζει.»  
«Χιόνι πέφτει το Γενάρη, χαρές θα είναι του Αλωνάρη.»  
\* \* \*

**Φεβρουάριος**

«Ο Φλεβάρης κι αν φλεβίσει καλοκαίρι θα μυρίσει  
μα αν τύχει να θυμώσει, μες στα χιόνια θα μας χώσει.»  
«Ο Φλεβάρης φλέβες ανοίγει και πόρτες σφαλάει.»  
\* \* \*

**Μάρτιος**

«Το Μάρτη ξύλα φύλαγε, μην κάψεις τα παλούκια.»  
«Μάρτης βροχερός θεριστής κουραστικός.»  
«Μάρτης είναι χάρδια κάνει, πότε κλαίει πότε γελάει.»  
«Από Μάρτη καλοκαίρι κι από Αύγουστο χειμώνα.»  
«Τσοπάνη μου την κάπα σου, το Μάρτη φύλαγέ την.»  
\* \* \*

**Απρίλιος**

«Του Απρίλη η βροχή κάθε στάλα και φλουρί.»

«Ο Απρίλης έχει τα΄ όνομα κι ο Μάης τα λουλούδια.»

«Ο Απρίλης φέρνει τη δροσιά, φέρνει και τα λουλούδια.»  
\* \* \*

**Μάιος**

«Ζήσε Μάη μου να φας τριφύλλι και τον Αύγουστο σταφύλι.»  
«Μάης άβρεχτος, μούστος άμετρος.»  
«Όταν πρέπει, δε βροντά και το Μάη δροσολιγά.»  
\* \* \*

**Ιούνιος**

«Τον Ιούνιο αφήνουν το δρεπάνι και σπέρνουν το ρεπάνι.»  
«Το τραγούδι του Θεριστή η χαρά του Αλωνιστή.»  
\* \* \*

**Ιούλιος**

«Τον Αλωνάρη δούλευε, καλό χειμώνα να χεις.»  
«Τζιτζικας ελάλησε, άσπρη ρώγα γυάλισε.»  
\* \* \*

**Αύγουστος**

«Αύγουστε τραπεζοφόρε, να ΄σουν δυο φορές το χρόνο.»  
«Να ΄σαι καλά τον Αύγουστο που ΄ναι παχιές οι μύγες.»  
«Τ΄ Αυγούστου και του Γεναριού τα δυο χρυσά φεγγάρια.»  
\* \* \*

**Σεπτέμβριος**

«Του Σεπτέμβρη οι βροχές πολλά καλά μας φέρνουν.»

«Το Σεπτέμβρη τα σταφύλια τον Οκτώβρη τα κουδούνια.»

\* \* \*

**Οκτώβριος**

«Οκτώβρη και δεν έσπειρες, λίγο ψωμί θα πάρεις.»

«Όποιος σπέρνει τον Οκτώβρη, έχει οχτώ σειρές στο αλώνι.»

\* \* \*

**Νοέμβριος**

«Όποιος σπείρω το Νοέμβρη, ούτε σπόρο δε θα πάρει.»

«Ο Νοέμβρης σαν θα έρθει, τα γομάρια μέσα κλείνει.»

\* \* \*

**Δεκέμβριος**

«Χιόνι του Δεκεμβριού χρυσάφι του καλοκαιριού.»

«Να 'ναι Χριστούγεννα στεγνά, τα Φώτα χιονισμένα,

χαρά σ' εκείνο το γεωργό που 'χει πολλά σπαρμένα.»

**Οι μαθητές της Β΄ Τάξης**

**Γ΄ ΤΑΞΗ**

**ΠΩΣ ΦΡΟΝΤΙΖΩ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΠΟΥ ΖΩ**

Ο άνθρωπος άλλες φορές συνειδητά και άλλες όχι προκαλεί προβλήματα στο περιβάλλον που ζει.

Τέτοια προβλήματα είναι η καταστροφή των δασών, η υπερβολική κατανάλωση νερού, με αποτέλεσμα να υπάρχει έλλειψη, και τα σκουπίδια που γίνονται όλο και περισσότερα.

Γι' αυτό όλοι μαζί ενδιαφερόμαστε, ερευνούμε, βρίσκουμε και προτείνουμε τρόπους, για να προστατεύουμε το περιβάλλον. Ας δράσουμε λοιπόν! Αγαπάμε το περιβάλλον και νοιαζόμαστε γι' αυτό, επειδή είναι σπίτι μας.

**Τι πρέπει να ξέρουμε για την προστασία του δάσους:**

- Όταν επισκεπτόμαστε το δάσος, δεν αφήνουμε σακούλες, σκουπίδια και μπουκάλια. Όταν φεύγουμε, τα μαζεύουμε και τα πετάμε στον κάδο.
- Δεν κόβουμε δέντρα εκτός αν υπάρχει ειδική άδεια και κόβουμε μόνο μερικά δέντρα που μας υποδεικνύει το δασαρχείο.
- Δεν ανάβουμε φωτιές στο δάσος. Αν χρειαστεί ν' ανάψουμε, πρέπει, πριν φύγουμε, να τη σβήσουμε πολύ προσεχτικά.



- Όταν βλέπουμε φωτιά, ειδοποιούμε το 199 που είναι η Πυροσβεστική και βοηθούμε όπως μπορούμε.

- Μετά από πυρκαγιά κάνουμε αναδάσωση. Στα αναδασωμένα μέρη δεν επιτρέπουμε να μπαίνουν κοπάδια ζώων, για να μην καταστραφούν τα μικρά φυτά που πιθανόν θα φυτρώσουν.

**Χαρατσιδου Σοφία, Φαντίδης Ιωακείμ, Σιδηρόπουλος Μανώλης, Βασιλείου Καλλιόπη, Παπαδόπουλος Λευτέρης**

\* \* \*

**Τρόποι εξοικονόμησης νερού που όλοι μπορούμε να εφαρμόσουμε**

- Κλείνουμε καλά τις βρύσες, να μη στάζουν.
  - Δεν αφήνουμε τη βρύση ανοιχτή, όταν βουρτσίζουμε τα δόντια μας.
  - Κάνουμε ντους και όχι μπάνιο στην μπανιέρα.
  - Βάζουμε πλυντήριο, όταν τα ρούχα είναι αρκετά.
  - Όταν βλέπουμε βλάβη στις βρύσες του σχολείου, ειδοποιούμε τους δασκάλους.
  - Ποτίζουμε τα φυτά, όταν έχουν ανάγκη, και δεν αφήνουμε το λάστιχο να τρέχει άσκοπα.
  - Πλένουμε τα πιάτα στο πλυντήριο πιάτων, όταν υπάρχει, γιατί έτσι καταναλώνουμε λιγότερο νερό.

**Παπουτσή Ιωάννης, Φαντίδου Νεφέλη, Παπαδόπουλος Βαγγέλης, Φενερίδης Δημήτρης, Χαρατσιδης Ανέστης**

**Τι μπορούμε να κάνουμε, για να υπάρχουν λιγότερα σκουπίδια**

- Δεν πετάμε σκουπίδια στους δρόμους.
- Αγοράζουμε προϊόντα που δεν είναι συσκευασμένα.(χύμα).
- Ρίχνουμε στους κάδους ανακύκλωσης χαρτί, γυαλί, αλουμίνιο και πλαστικό.

- Αγοράζουμε προϊόντα που οι συσκευασίες τους ανακυκλώνονται.
- Σεμερτσίδου Ευθυμία, Παπαδόπουλος Γιώργος, Παπαθεόδωρου Αποστόλης, Σιδηροπούλου Ελισάβετ, Θεοδώρου Παναγιώτης**

**Δ΄ ΤΑΞΗ**

Με αφορμή τη 2<sup>η</sup> Ενότητα του μαθήματος της Γλώσσας «Ρώτα το νερό τι τρέχει», οι μαθητές της Δ΄ τάξης ασχολήθηκαν τη

χρησιμότητά του νερού, τη σημασία του για τη χριστιανική θρησκεία, βρήκαν παραδόσεις και μυθολογικά στοιχεία.

**ΤΟ ΝΕΡΟ ΣΥΣΤΗΝΕΤΑΙ**

Γεια σας. Να σας συστηθώ. Είμαι το νερό. Είμαι το γάργαρο νερό που κυλάει στα ποτάμια. Είμαι το νερό της βροχής που δροσίζει τα χωράφια και τους ανθρώπους. Είμαι το νερό της λίμνης που δίνει ζωή στις πέστροφες και τους γουλιανούς. Είμαι το νερό της θάλασσας, το απέραντο πέλαγος. Είμαι ο ωκεανός. Έχω στην αγκαλιά μου δελφίνια, φώκιες και ψάρια. Είμαι ο ωκεανός που αρμενίζω καράβια και ταξιδεμένους ναυτικούς.

Είμαι το γάργαρο νερό της βρύσης που σας δροσίζει. Είμαι το νερό που κολυμπάτε και χαίρεστε τα καλοκαίρια σας! Είμαι πηγή ζωής. Αγαπώ όλα τα πλάσματα της φύσης, τα φυτά, τα δέντρα, τα ζώα και τους ανθρώπους. Τους δίνω τα ωφέλιμα συστατικά μου, για να ζουν και να μεγαλώνουν με υγεία. Είμαι το νερό της πηγής, το νάμα, το νερό που θεραπεύει το κουρασμένο σώμα. Είμαι το ευλογημένο που καθαρίζει την ψυχή του ανθρώπου, είμαι το νερό της βάφτισης. Είμαι το ποτάμι, η λίμνη, η θάλασσα, η βροχή, είμαι το ΝΕΡΟ!

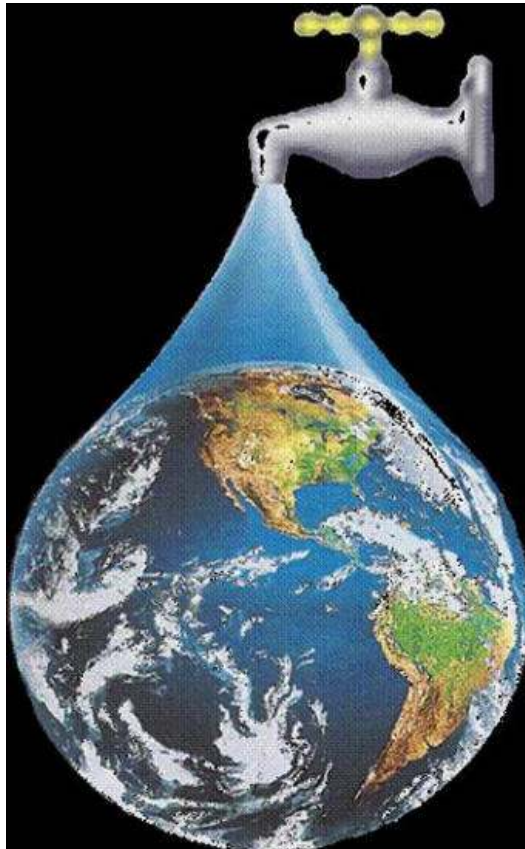
Γεννιέμαι ολημερίς. Όλο σε κίνηση βρίσκομαι. Από την επιφάνεια της γης πάω μέχρι

την ατμόσφαιρα και ύστερα γυρνάω πάλι πίσω. Από τη θάλασσα, τις λίμνες και τα ποτάμια εξατμίζομαι. Γίνομαι μικρές σταγόνες και ύστερα γίνομαι ατμός. Με τη βοήθεια της θερμοκρασίας του αέρα και του ανέμου, ανεβαίνω ψηλά και γίνομαι σύννεφο.

Σκαρφαλώνω στα βουνά κι αφήνω τη βροχή μου να δροσίζει τα δάση, τα χωράφια και τους ανθρώπους. Γίνομαι χαλάζι και χιόνι. Φτάνω ως το έδαφος και γλιστρώ βαθιά στο χώμα και γίνομαι υπόγειο νερό. Τρέφω τις ρίζες των φυτών, που με ρουφούν με λαχτάρα, και πλουτίζω τη γη με νερό. Γίνομαι λίμνες και ποτάμια.

Γεννιέμαι ολημερίς. Όλο σε κίνηση βρίσκομαι. Σε τούτη την κίνηση έχω παρέα τα φυτά, που με αγαπούν και με προσέχουν. Τα φυτά δίνουν υγρασία στον αέρα, δίνουν τις μικρές υγρές σταγόνες τους.

Θαυμαστή η φύση! Με γεννούν τα πλάσματά της κι ύστερα εγώ τα τρέφω. Είμαι το νερό κι όλο σε κίνηση βρίσκομαι.



**Οι μαθητές της Δ΄ Τάξης**

**ΤΟ ΝΕΡΟ ΤΑΞΙΔΕΥΕΙ**

Στο διάστημα μεταξύ 1969 – 1979 κατασκευάστηκε φράγμα στον ποταμό Μόρνο, που βρίσκεται στο νομό Φωκίδας, καθώς και το

υδραγωγείο του Μόρνου. Είναι το ψηλότερο φράγμα της Ευρώπης, ύψους 126 μ.

Η τεχνητή λίμνη του Μόρνου (ταμιευτήρας Μόρνου) έχει χωρητικότητα 780.000.000 κ.μ. Από το Μόρνο το νερό φτάνει στην Αθήνα μέσω του υδραγωγείου του Μόρνου, που είναι ένα

κανάλι ελεύθερης ροής και διασχίζει τους νομούς Φωκίδας, Βοιωτίας και Αττικής. Είναι ένα από τα μεγαλύτερα υδραγωγεία στην Ευρώπη και έχει μήκος 192 χμ.

**Οι μαθητές της Δ΄ Τάξης**

### ΟΤΑΝ ΤΟ ΝΕΡΟ ΚΟΙΜΑΤΑΙ

Σε μερικά μέρη της Ελλάδας πίστευαν ότι το νερό κοιμάται μια ώρα κάθε νύχτα, στα ποτάμια και στις βρύσες, μένοντας ακίνητο. Όποιος

θελήσει τότε να πιει, πρέπει να το τραντάξει με το χέρι του, για να το ξυπνήσει, γιατί αλλιώς το νερό θυμώνει και μπορεί να του κάνει κακό.

**Οι μαθητές της Δ΄ Τάξης**

### ΟΙ ΝΥΜΦΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ



Οι Νύμφες, θεότητες των γλυκών νερών, ήτ αν κόρες του Δία. Συνήθως όμως θεωρούνταν κόρες του θεού – ποταμού της περιοχής. Κατοικούσαν κοντά στους ποταμούς αλλά και στα βουνά

από όπου πηγάζουν οι ποταμοί. Έτσι, έχουμε τις Ορεστιάδες (Νύμφες των ποταμών και των πηγών) και τις Αμαδρυάδες (Νύμφες των δέντρων). Οι Ναιάδες ζούσαν σε σπήλαια κοντά στις πηγές των ποταμών αλλά κάτω από αυτούς και τότε έπαιρναν το όνομα του ποταμού.

**Οι μαθητές της Δ΄ Τάξης**

### ΤΟ ΝΕΡΟ ΣΤΟ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟ

Το καθαρό και διάφανο νερό συνδέθηκε στενά με τη λατρεία του χριστιανισμού.

Είναι ο αγιασμός που φυλάμε δίπλα στο εικονοστάσι. Με αυτό μας ραντίζει ο ιερέας στην αρχή κάθε μήνα, στην αρχή της σχολικής

χρονιάς και σε κάθε καινούριο ξεκίνημα στη ζωή μας.

Ακόμα, είναι το νερό του Ιορδάνη, όπου βαφτίστηκε ο Χριστός από τον Ιωάννη το Βαπτιστή, αλλά και το νερό της κολυμπήθρας, που ξεπλένει κάθε νέο χριστιανό από το προπατορικό αμάρτημα.

**Οι μαθητές της Δ΄ Τάξης**

### ΤΟ ΠΟΤΑΜΙ ΤΡΕΧΕΙ ΝΑ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙ ΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ

Ήταν ένας ποταμός  
ο πιο ευτυχισμένος ποταμός του κόσμου.

Είχε την αρχή αρχή αρχή του  
σε μιαν απάτητη βουνοκορφή  
και το τέλος του  
σε μια γαλάζια θάλασσα.

«Κυλάω»

έλεγε το τραγούδι του κάθε μέρα  
στον ήλιο.

«Με το μακρύ μου κορμί  
πότε τεντωμένο σαν ίσια γραμμή,  
πότε σαν περισπωμένη  
και πότε σαν ατέλειωτος μαϊανδρος  
κυλάω.

Κι όταν είναι πρωί  
και λάμπω μες στο φως της μέρας  
κι όταν είναι βράδυ  
και σβήνω μες στο σκοτάδι της νύχτας,  
κυλάω...

Γλιστρώντας μέσα από τους μεγαλοπρεπείς  
ίσκιους

των πανύψηλων βουνών  
πότε σε τρυφερές κοιλάδες  
και πότε σε άγρια δάση  
κυλάω...

Κι όταν η βροχή με πλημμυρίζει  
κι όταν το χιόνι με παγώνει,  
κυλάω...

Μέσα από φαράγγια,  
ερημιές,  
χωριά  
και πολιτείες  
κυλάω...

Με το χειμώνα  
την άνοιξη  
το καλοκαίρι  
και το φθινόπωρο  
κυλάω...

Κι όταν οι αετοί και τα γεράκια  
ξεδιψούν στα νερά μου  
κι όταν τα' αηδόνια και τα σπουργίτια  
καθρεφτίζονται πάνω μου,

κυλάω...

Κι όταν τα κλαδιά της πλατανιάς  
με κρύβουν να μην φαίνομαι  
κι όταν τα χορταράκια  
παραμερίζουν να περάσω,  
κυλάω...

Κι όταν γλιστρώ σε στρογγυλεμένα χαλίκια  
κι όταν κατρακυλώ  
σε απότομους βράχους,  
κυλάω...

Κι όταν είμαι ήμερος  
κι όταν γίνομαι χείμαρρος,  
κυλάω... κυλάω...  
κυλάω...

Κι είμαι τόσο ευτυχισμένος γι' αυτό.

(Ποίημα της Μάρως Λοΐζου)

**Οι μαθητές της Δ' Τάξης**

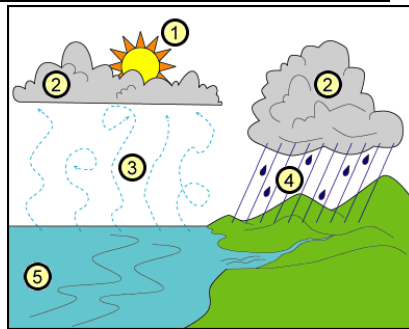
«...Μα πιο πολύ  
είμαι ευτυχισμένος  
γιατί εκεί, στην άκρη του ταξιδιού μου,  
με περιμένει  
με ολάνοιχτη την πελώρια αγκαλιά της  
η αγαπημένη μου,  
η θάλασσα.

Γι' αυτό κι εγώ τρέχω έτσι γρήγορα  
και ποτέ δε σταματώ.

Γιατί βιάζομαι  
κοντά της να φτάσω  
κι εκεί, στο πλάι της,  
στην αμμουδιά της, να σταματήσω  
και να χυθώ».

**ΤΟ ΝΕΡΟ ΕΙΝΑΙ ΠΗΓΗ ΖΩΗΣ**

Το νερό είναι πηγή ζωής. Χωρίς νερό δεν μπορεί κανένας άνθρωπος να επιβιώσει στη Γη. Το νερό χρησιμεύει για τους ανθρώπους, τα ζώα και τα φυτά. Το νερό βρίσκεται σε ποτάμια, σε λίμνες, σε θάλασσες, σε υδραγωγεία και στις βρύσες των σπιτιών μας που πίνουμε και ξεδιψάμε.



σωλήνες. Στην ενότητα «Ρώτα το νερό τι τρέχει» μάθαμε από που προέρχεται το νερό, ποια είναι η διαδρομή του ποταμού προς τη θάλασσα και πώς εξατμίζεται το νερό.

Το νερό γίνεται σύννεφο και ρίχνει τη βροχή που καταλήγει στη γη και όταν βγαίνει ο ήλιος ξεραίνεται. Δίνει ενέργεια στη Γη και γεμίζει τη Μεσόγειο Θάλασσα.

Το νερό βέβαια έχει μια ποσότητα χλωρίου, για να σκοτώνει ό,τι μικρόβια έχει στους

Τσιλιάκης Βασίλης (Δ' Τάξη)

**ΖΩΓΡΑΦΙΖΟΝΤΑΣ ΤΟ ΝΕΡΟ**

Πήραμε το χρώμα του νερού και

είναι το νερό στη ζωή μας. Συνεργαστήκαμε, χαρήκαμε, φανταστήκαμε και δημιουργήσαμε έργα σε τετράρο με θέμα το νερό. Εντυπωσιαστήκαμε από το αποτέλεσμα και μάθαμε χρήσιμα πράγματα.



δημιουργήσαμε πανδαισία χρωμάτων.

Με αφορμή τη 2<sup>η</sup> Ενότητα του μαθήματος της Γλώσσας «Ρώτα το νερό τι τρέχει» χρωματίσαμε και συνθέσαμε χρώματα, για να περάσουμε το μήνυμα για το πόσο αναγκαίο

Αισθανθήκαμε όμορφα και βάλαμε τη φαντασία μας να τρέξει στη ροή κάθε ποταμού, λίμνης θάλασσας και ωκεανού.

Στη συνέχεια, μετά από ψηφοφορία που έγινε, καλύτερο έργο αναδείχτηκε ο πίνακας της Μαρίας Καρυντίδου με θέμα «Φύση και νερό».



**Οι μαθητές της Δ' Τάξης**

**Ε΄ ΤΑΞΗ**

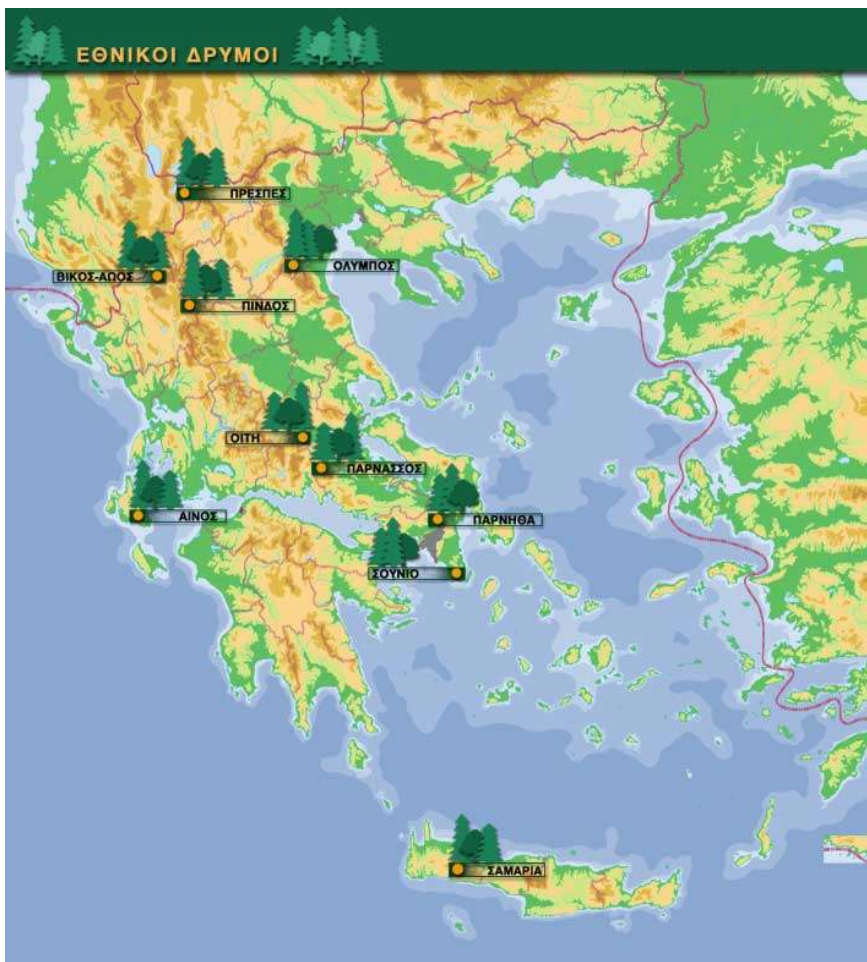
Στα πλαίσια της ενότητας «Ο φίλος μας το δάσος» του μαθήματος της Γλώσσας οι μαθητές της Ε΄ Τάξης βρήκαν πληροφορίες και μας παρουσιάζουν τους Εθνικούς Δρυμούς της Ελλάδας.

**ΕΘΝΙΚΟΙ ΔΡΥΜΟΙ**

Είναι φυσικές περιοχές που έχουν ιδιαίτερη σημασία εξαιτίας της σπανιότητας της χλωρίδας και της πανίδας τους αλλά και της ποικιλομορφίας οικολογικών, βιολογικών, γεωμορφολογικών και αισθητικών στοιχείων.

Οι Δρυμοί είναι Εθνικοί με την έννοια ότι έχουν αξία για όλο το έθνος. Στον πυρήνα των Εθνικών Δρυμών επιβάλλονται αυστηρές απαγορεύσεις, όπως:

- ανασκαφές
- βιομηχανικές δραστηριότητες
- εκμετάλλευση λατομείων
- βοσκή
- κυνήγι
- ψάρεμα



Η Ελλάδα έχει 10 Εθνικούς Δρυμούς. Μελετώντας τον παρακάτω χάρτη

διαπιστώνουμε ότι οι Εθνικοί Δρυμοί είναι οι εξής:

1. **Εθνικός Δρυμός Πρέσπών.** Το δάσος περιλαμβάνει τη Μικρή Πρέσπα και το ελληνικό τμήμα της Μεγάλης Πρέσπας, καθώς και τις εκτάσεις των βουνών Τρικλάρι και Βαρνούντα. Είναι ο πιο



σημαντικός υγρότοπος της χώρας μας. Κυριαρχούν οι δρύες, τα σφεντάμια, οι λεύκες και οι σημύδες. Στα ψηλότερα σημεία υπάρχουν δάση οξιάς και ελάτου. Έχει πλούσια ορνιθοπανίδα.

2. **Εθνικός Δρυμός Βίκου – Αώου:** Απλώνεται από το φαράγγι του Βίκου μέχρι τον Αώο ποταμό. Περιλαμβάνει δάση από δρύες, σφεντάμια, οξιές και έλατα. Στο Δρυμό ζει η καφέ αρκούδα, ο λύκος, διάφορα είδη αρπακτικών, ο δρυοκολάπτης κ.ά. Στα όρια του Δρυμού υπάρχουν ορισμένα χωριά με πλούσια ιστορία, όπως το Μικρό και το Μεγάλο Πάπιγκο κ.ά.

3. **Εθνικός Δρυμός Πίνδου:** Βρίσκεται στα Γρεβενά. Κύριο χαρακτηριστικό του είναι τα απέραντα και πυκνά δάση που αποτελούνται από πεύκα και οξιές. Είναι ο σημαντικότερος βιότοπος της καφέ αρκούδας στη χώρα μας.

4. **Εθνικός Δρυμός Ολύμπου:** Το ψηλότερο βουνό της Ελλάδας, η μυθική κατοικία των αρχαίων θεών. Ο Δρυμός κοντά στο Λιτόχωρο, στο νομό Πιερίας, αρχίζει από υψόμετρο 600 μ. και φτάνει ως την κορυφή

Μύτικας (2.917 μ.). Έχει σπάνια είδη φυτών και ζώων. Πολλά είδη δρυκολάπτη μεταξύ των οποίων το σπάνιο είδος τριδάκτυλος.

5. **Εθνικός Δρυμός Οίτης:** Στο νομό Φθιώτιδας και στο ομώνυμο βουνό ιδρύθηκε ο Δρυμός. Παλιότερα το βουνό αποτέλεσε ορμητήριο αντίστασης στην τουρκική στρατιά, όταν το 1821 κατέβηκαν να πνίξουν την επανάσταση των Ελλήνων. Ο παραπόταμος του Σπερχειού ποταμού, Γοργπόταμος, έγινε σύμβολο της αντίστασης του έθνους στις μέρες της γερμανικής Κατοχής. Πλούσιος πανίδας και χλωρίδας.
6. **Εθνικός Δρυμός Παρνασσού:** Στα όρια των νομών Φωκίδας και Βοιωτίας, μεταξύ Αράχωβας και Δελφών. Στον περίγυρο του Δρυμού υπάρχουν αρχαιολογικοί χώροι και χιονοδρομικά κέντρα.
7. **Εθνικός Δρυμός Πάρνηθας:** Σε απόσταση 40 χμ. βόρεια της Αθήνας με άνετη προσπέλαση από ασφαλτόδρομους. Η μεγαλύτερη έκταση του Δρυμού καλύπτεται από δάση κεφαλληνιακής ελάτης. Είναι το μοναδικό βουνό της Ελλάδας όπου υπάρχουν ελάφια του είδους *Cervus Elaphus*. Σε έκταση 1.200 στρεμμάτων λειτουργεί εκτροφείο ζαρκαδιών και ελαφιών.



8. **Εθνικός Δρυμός Σουνίου:** Μόλις 50 χμ. από την Αθήνα. Παρουσιάζει ιδιαίτερο ιστορικό γεωλογικό – μεταλλευτικό ενδιαφέρον. Υπάρχουν λείψανα αρχαίων μεταλλείων των ιστορικών χρόνων. Από τα αρχαία λατομεία μαρμάρου προέρχεται το μάρμαρο με το οποίο κατασκευάστηκε ο ναός του Ποσειδώνα.
9. **Εθνικός Δρυμός Αίνου:** Στο νησί της Κεφαλονιάς, στο Ιόνιο Πέλαγος. Είναι ο μικρότερος Δρυμός της Ελλάδας. Πρόσφατα εντοπίστηκε ένα είδος δρυκολάπτη που δεν συναντάται σε άλλο νησί της Μεσογείου.
10. **Εθνικός Δρυμός Σαμαριάς:** Είναι το δάσος που καλύπτει τα Λευκά Όρη της Κρήτης και είναι γνωστό ως το φαράγγι της Σαμαριάς. Έχει βαθιές χαράδρες, πολλές πηγές καθώς και δάση από πεύκα, κυπαρίσσια και πουρνάρια. Είναι το μόνο μέρος της Ευρώπης όπου ζει το ονομαστό αγριοκάτσικο ή αλλιώς κρι – κρι.

### Οι μαθητές της Ε΄ Τάξης

#### Ο ΠΟΛΥ ΛΑΙΜΑΡΓΟΣ ΛΥΚΟΣ ΠΟΥ ΕΦΑΓΕ ΤΟ ΔΑΣΟΣ

Στα πλαίσια της ενότητας «Διατροφή» του μαθήματος της Γλώσσας και παίρνοντας αφορμή από το ποίημα του Ευγένιου Τριβιζά «Η πολύ λαίμαργη φάλαινα που έφαγε τη θάλασσα», κάποιοι μαθητές της ΣΤ΄ τάξης έγραψαν το δικό τους ποίημα με τίτλο «Ο πολύ λαίμαργος λύκος που έφαγε το δάσος». Διαβάστε τα! Οι μικροί ποιητές αξίζουν την προσοχή σας!

Κατάπιε όλα τα δέντρα,  
όλα τα φύλλα, όλα τα σκιουράκια,  
όλα τα ελάφια,  
όλα τα γουρουνάκια,  
όλο το δάσος.  
Έφαγε με φόρα  
τις χελώνες μία μία

και με μεγάλη βουλιμία  
τα φυτά και τους κατασκηνωτές!  
Και, πράγμα που δεν έπρεπε,  
δεν άφησε ούτε φύλλο,  
δεν άφησε ούτε τρίχα!  
Κι έμεινε με μιας  
στη μέση μιας μεγάλης ερημιάς!  
«Τα ‘χαψα όλα – είπε – μια και έξω,  
ώρα τώρα να χωνέσω  
τα ελάφια και τα δέντρα!»  
Είδε τότε να ‘ρχονται από μακριά  
με πιστόλια ισχυρά  
έξι εφτά κυνηγοί!  
«Αχ! – σκέφτηκε – τι συμφορά!  
Έρχονται να με σκοτώσουν,  
να με κάνουν γούνα

και τροφή για τα σκυλιά.  
 Τι τις ήθελα τις τρέλες;  
 Τι τρομάρα! Τι τρεμούλα!  
 Αχ μανούλα μου, γλυκιά μανούλα!»  
 Τι να κάνει, τι;  
 Ούτε δέντρα ούτε δάσος να κρυφτεί!  
 «Αχ – φώναξε – τι φρίκη!  
 Έφαγα το δάσος που μ' έκρυβε!  
 Δεν άφησα ούτε φύλλο.  
 Ήτανε μεγάλο κρίμα  
 να φάω και το τελευταίο ζώο!  
 Δεν υπάρχει άλλη λύση!  
 Προτού με κάνουν λιώμα,  
 πρέπει αυτή η ερημιά να ξαναφωτρώσει»  
 είπε ο λύκος,  
 κι άνοιξε το στόμα  
 και βγήκαν τα δέντρα και τα φυτά,  
 τα φύλλα, τα πουλιά,  
 οι σκίουροι και τα ελάφια,  
 όλα τα αγριογούρουνα  
 και οι χελώνες.  
 Πήρε ο λύκος μια τρεχάλα,  
 στο δασάκι χώθηκε,  
 κρύφτηκε και σώθηκε!  
 Κι από τότε του κόπηκε η λαιμαργία  
 και τρώει τις χελώνες μία μία.  
**Δημητριάδου Ελένη (ΣΤ΄ Τάξη)**

\* \* \*  
 Μια φορά κι έναν καιρό  
 σ' ένα δάσος τρομερό  
 ένας λύκος φαγανός  
 έφαγε όλα τα ζώα.  
 Σκίουροι και ποντικάκια,  
 μέλισσες και μυρμηγκάκια,  
 μες στου λύκου την κοιλιά  
 βρέθηκαν όλα με μια.  
 Κι όταν έτρωγε ο λύκος, σκέφτηκε:  
 «Συμφορά μου, συμφορά μου,  
 έφαγα όλα τα ζώα  
 και το δύστυχο μοναχό μου έχω μείνει.»  
 Είδε όμως ξαφνικά  
 κάποιους κυνηγούς λύκων

θυμωμένους και νευριασμένους και σκέφτηκε:  
 «Αν σταματήσω να τρώω,  
 και εγώ θα κερδίσω  
 και το δάσος θα ωφελήσω.»  
 Γι' αυτό άνοιξε το στόμα του  
 και ξεχύθηκαν δέντρα, μυρμηγκια,  
 μέλισσες και ποντίκια.  
 Κι έτσι ξαναφτιάχτηκε το δάσος  
 και ο λύκος κέρδισε το σπίτι του  
 και την ησυχία του  
 και το δάσος ωφελήθηκε.  
 Γι' αυτό ο λύκος τρώει ένα ένα  
 τη μέλισσα και το μυρμηγκι,  
 το σκίουρο και το ποντίκι.

**Παπαδοπούλου Κατερίνα (ΣΤ΄ Τάξη)**

\* \* \*  
 Έφαγε όλα τα δέντρα,  
 όλα τα ελάφια,  
 όλα τα πουλάκια,  
 όλες τις νυφίτσες,  
 όλα τα σκιουράκια.  
 Δεν άφησε τίποτα.  
 Και ξαφνικά ακούει δυνατά  
 πυροβολισμούς από μακριά  
 και να γαβγίζουνε σκυλιά.  
 Είδε τους κυνηγούς  
 να τρέχουνε με ορμή.  
 Εκείνη τη στιγμή  
 ο λύκος άρχισε να τρέχει  
 και να ψάχνει πού να κρυφτεί.  
 Γι' αυτό άνοιξε το στόμα του και βγήκαν  
 οι νυφίτσες, τα ελαφάκια,  
 τα πουλιά, τα σκιουράκια.  
 Έτσι ο λύκος κρύφτηκε  
 ανάμεσα στα ελαφάκια  
 και οι κυνηγοί δεν τον βρήκαν.  
 Όταν έφυγαν, ο λύκος  
 σκέφτηκε για το καλό του  
 να γεμίσει με δέντρα το δάσος το δικό του.  
 Κι από τότε του κόπηκε η λαιμαργία  
 και τρώει τις νυφίτσες μία μία.  
**Τσιλιάκη Θωμαή (ΣΤ΄ Τάξη)**

### Ο ΔΡΟΜΟΣ ΕΙΧΕ ΤΗ ΔΙΚΗ ΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΑ

Αν κάνουμε μια βόλτα στο χωριό μας, θα περπατήσουμε στις οδούς: Κοραή, Αλέξανδρου Παναγούλη, Νίκου Μπελογιάννη, Καραολή, Μεγάλου Αλεξάνδρου, Ανδρέα Μιαούλη, Θεόδωρου Κολοκοτρώνη και Δημοκρατίας. Τα ονόματα δόθηκαν στους δρόμους το 1982 – 83, για να τιμηθούν τα πρόσωπα αυτά και το πολίτευμα της Δημοκρατίας. Οι μαθητές της ΣΤ΄ τάξης, στα πλαίσια της ενότητας «Κατοικία» του μαθήματος της Γλώσσας, ανέλαβαν να

αναζητήσουν πληροφορίες και αναφέρουν λίγα λόγια για την ιστορία του κάθε ονόματος.

### ΟΛΟΣ ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

Γιος του Φιλίππου Β΄ και της Ολυμπιάδας, γεννήθηκε στην πρωτεύουσα της Μακεδονίας, Πέλλα, το 356 π.Χ. Όταν έγινε 13 χρονών, ο φιλόσοφος Αριστοτέλης ανάλαβε τη διαπαιδαγώγησή του, και σε ηλικία 16 χρονών ήταν αρκετά μορφωμένος και ώριμος

πνευματικά, ώστε να αναλάβει την αντιβασιλεία κατά την απουσία του Φιλίππου στην εκστρατεία εναντίον του Βυζαντίου (340). Έπειτα από δυο χρόνια ο Αλέξανδρος έλαβε μέρος στη μάχη της Χαιρώνειας (338) όπου έδειξε σπουδαίες ηγετικές ικανότητες.

Την άνοιξη του 334 π.Χ. ο Αλέξανδρος πέρασε τον Ελλήσποντο επικεφαλής καλά οργανωμένου ελληνομακεδονικού στρατού ξεκινώντας εκστρατεία κατά των Περσών. Το 327 π.Χ. προχώρησε μέχρι την Ινδία την οποία και κατέκτησε. Αρρώστησε και πέθανε σε ηλικία 33 χρονών (323 π.Χ.)



**Παπαδοπούλου Κατερίνα (ΣΤ΄ Τάξη)**

**ΟΔΟΣ ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΥ ΚΟΡΑΗ**

Ο Αδαμάντιος Κοραΐς υπήρξε πρωτεργάτης του ελληνικού διαφωτισμού αγωνίστηκε με πάθος για την αφύπνιση του σκλαβωμένου ελληνισμού.



Γεννήθηκε το 1748 στη Σμύρνη. Καταγόταν από εύπορη οικογένεια και ο πατέρας του ήταν έμπορος. Φοίτησε στην Ευαγγελική Σχολή της Σμύρνης και στη συνέχεια σπούδασε Ιατρική στην Ολλανδία

και το Παρίσι. Την περίοδο των σπουδών του αρχίζει να μελετά το έργο των αρχαίων Ελλήνων συγγραφέων.

Το 1788 εγκαθίσταται μόνιμα στο Παρίσι. Ένα χρόνο μετά ξεσπά η Γαλλική Επανάσταση και τα γεγονότα εκείνης της περιόδου τον συγκλονίζουν βαθιά. Κινητοποίησε φιλελληνικούς κύκλους, έκανε γνωστό το πρόβλημα της Ελλάδας στο εξωτερικό, αγωνίστηκε για την μόρφωση του ελληνικού έθνους και το εμφύχωσε με τα κείμενά του. Μάλιστα εγκατέλειψε την Ιατρική και αφοσιώθηκε αποκλειστικά στον αγώνα του.

Ο Αδαμάντιος Κοραΐς υπήρξε πολέμιος του Καποδίστρια. Με κείμενά του επέκρινε τον Καποδίστρια για την αυταρχική πολιτική του. Στο έργο του «Σύμμεικτα ελληνικά» που κυκλοφόρησε τον ίδιο χρόνο που δολοφονήθηκε

ο Καποδίστριας χρησιμοποίησε σκληρή γλώσσα και επιθετικά σχόλια για τον Καποδίστρια.

Ο Αδαμάντιος Κοραΐς πέθανε στο Παρίσι το 1833.

**Τσιλιάκη Θωμά (ΣΤ΄ Τάξη)**

\* \* \*

**ΟΔΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ**

Θεόδωρος Κολοκοτρώνης (1770-1843). Ήρωας της επανάστασης του 1821. Γεννήθηκε στο Ραμβούνι της Μεσσηνίας. Το 1790 ήταν ήδη αρματολός, ενώ το 1794 μεταπήδησε στους κλέφτες.

Νωρίς έγινε ο φόβος και ο τρόμος των Τούρκων της Πελοποννήσου, οι οποίοι προσπαθούσαν με κάθε τρόπο να τον εξοντώσουν. Μετά από πολλές περιπέτειες ο Γέρος του Μοριά, όπως αποκαλείτο από το λαό ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης, το 1806 κατάφυγε στην ρωσοκρατούμενη Ζάκυνθο. Το 1807



πήγε στην Λευκάδα, όπου κατατάχθηκε στον αγγλικό στρατό. Στις 6 - 1 - 1821 ο Κολοκοτρώνης αποβιβάστηκε στην Καρδαμύλη της Μάνης και άρχισε την οργάνωση ένοπλων ομάδων για την έναρξη του αγώνα. Το 1823 άρχισαν οι διαμάχες των στρατιωτικών και των πολιτικών με αποτέλεσμα το φόνο του γιου του Πάνου και τη φυλάκιση του ίδιου στην Ύδρα για ένα τετράμηνο. Το 1825 διορίστηκε από την κυβέρνηση του Κουντουριώτη αρχηγός των στρατιωτικών επιχειρήσεων κατά του Ιμπραήμ και εφάρμοσε τον ανταρτοπόλεμο σε μεγάλο βαθμό, ενώ το 1826 ανέβαλε αρχηγός των πελοποννησιακών σωμάτων.

Το 1831 διατέλεσε μέλος της κυβέρνησης Καποδίστρια, ενώ με την εγκατάσταση της αντιβασιλείας του Όθωνα φυλακίστηκε (1833) και τον Απρίλιο του 1834 καταδικάστηκε για έσχατη προδοσία. Το 1835 η ποινή του χαρίστηκε και διορίστηκε σύμβουλος Επικρατείας. Πέθανε το 1843 από ανακοπή.

Αναμφισβήτητη η προσφορά του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη στον εθνικοαπελευθερωτικό αγώνα υπήρξε τεράστια, ενώ η μορφή του, σύμβολο γενναιότητας και φιλανθρωπίας.

**Παπαδόπουλος Στέφανος (ΣΤ΄ Τάξη)**

\* \* \*

**ΟΔΟΣ ΜΙΑΟΥΛΗ**

Ο μεγάλος Έλληνας ναύαρχος της επανάστασης του 1821 ο Ανδρέας Μιαούλης γεννήθηκε το 1769 στο νησί Ύδρα αλλά καταγόταν από την Εύβοια. Ήταν πλοίαρχος από πολύ νέος. Η ναυτιλία ήταν πολύ δύσκολη εκείνα τα χρόνια και γι' αυτό άφηνε πολλά κέρδη. Είναι γνωστό το επεισόδιο με τον Άγγλο ναύαρχο Νέλσον, όταν αυτός είχε αποκλεισμένα τα Ισπανικά παράλια. Ο Μιαούλης αγνόησε τον αποκλεισμό και μετέφερε σιτάρι στην Ισπανία. Οι Άγγλοι τον καταδίωξαν, τον έπιασαν αιχμάλωτο, και τον οδήγησαν εμπρός στον Νέλσον.



Αυτός ο άνθρωπος βρέθηκε επικεφαλής του ελληνικού στόλου στην επανάσταση. Ήταν τότε 52 χρονών, άνδρας φρόνιμος και γενναίος, γιγαντόσωμος και πλούσιος. Θα τον βρούμε να ναυμαχεί, να πυρπολεί και να καταδιώκει τον

τούρκικο στόλο σ' όλα τα χρόνια του αγώνα. Το Φεβρουάριο του 1822 διασκορπίζει στον Κορινθιακό το στόλο του Καρα Αλί. Τον Αύγουστο το στόλο του Αουδουλάχ στο Αργολικό. Εκδικείται το 1824 την καταστροφή των Ψαρών βυθίζοντας 20 τούρκικα πλοία και σφάζοντας τους Τουρκαλβανούς στο καμένο νησί.

Στη Χίο κατάκαψε τούρκικα πλοία. Μα η μεγάλη του δόξα ήταν η ναυμαχία του Γέροντα. Προξένησε μεγάλη φθορά στο στόλο του Ιμπραήμ στη Μεθώνη κι έσπασε τον αποκλεισμό του Μεσολογγίου. Μια φορά ακόμη αν το κατόρθωνε, το Μεσολόγγι θα κρατούσε. Πέθανε το 1835.

Για τα κατορθώματα του πήρε ο δρόμος το όνομά του.

**Παπαδόπουλος Χρήστος (ΣΤ' Τάξη)**

\* \* \*

**ΟΔΟΣ ΝΙΚΟΥ ΜΠΕΛΟΓΙΑΝΝΗ**

Ο Νίκος Μπελογιάννης γεννήθηκε στην Αμαλιάδα το 1915. Από μικρή ηλικία εντάχθηκε στο ΚΚΕ και φυλακίστηκε στην Ακροναυπλία στα χρόνια της δικτατορίας του Μεταξά. Το 1941 παραδόθηκε στις γερμανικές αρχές Κατοχής μαζί με άλλους αριστερούς κρατούμενους.

Το 1943 κατάφερε να δραπετεύσει και εντάχθηκε στον ΕΛΑΣ στην Πελοπόννησο στο πλευρό του Άρη Βελουχιώτη.

Κατά τον Εμφύλιο πόλεμο που επακολούθησε ήταν Πολιτικός Επίτροπος της 10ης Μεραρχίας του Δημοκρατικού Στρατού και μετά την ήττα ήταν ένας από τους τελευταίους που εγκατέλειψαν τη χώρα το 1949.

Τον Ιούνιο του 1950 επέστρεψε κρυφά στην Ελλάδα με σκοπό να ξαναφτιάξει τις οργανώσεις του παράνομου τότε ΚΚΕ στην Αθήνα, που είχαν διαλυθεί από τις συλλήψεις πολλών στελεχών του και από το φόβο. Στις 20 Δεκεμβρίου 1950 συνελήφθη και δικάστηκε με βάση το Ν. 509/1947, που θεωρούσε εγκληματική οργάνωση το ΚΚΕ και το είχε κηρύξει παράνομο. Επίσης, κατηγορήθηκε ως κατάσκοπος της Σοβιετικής Ένωσης.

Η πρώτη δίκη του Μπελογιάννη ξεκίνησε στην Αθήνα στις 19 Οκτωβρίου 1951 με 94 κατηγορούμενους συνολικά, από το Έκτακτο Στρατοδικείο Αθηνών στο Αρσάκειο Δικαστικό Μέγαρο. Μετά την διεθνή κατακραυγή που ακολούθησε, ο Πλαστήρας δηλώνει ότι η απόφαση δε θα εκτελεστεί. Στη δίκη αυτή όμως αποφασίζεται ο Μπελογιάννης και ορισμένοι άλλοι κατηγορούμενοι να παραπεμφθούν σε νέα δίκη με τη βαρύτερη κατηγορία της κατασκοπείας, με στόχο να αναιρεθεί η αμνηστία που υποχρεώθηκε να του δώσει.

Εν τω μεταξύ, στις 15 Νοεμβρίου 1951 βρίσκονται παράνομοι ασύρματοι στις περιοχές Καλλιθέας και Φαλήρου, δίνοντας έτσι την ευκαιρία στους στρατοδίκες για επιστράτευση του νόμου περί κατασκοπείας. Έτσι ο Μπελογιάννης και οι άλλοι κατηγορούμενοι προσάγονται σε νέα δίκη. Η δεύτερη αυτή δίκη αρχίζει στις 15 Φεβρουαρίου 1952, ενώπιον του Διαρκούς Στρατοδικείου Αθηνών. Ο Μπελογιάννης αρνήθηκε όλες τις κατηγορίες και πρόβαλε τις πατριωτικές του ενέργειες κατά τη διάρκεια της κατοχής. Τελικά, στις 30 Μαρτίου 1952, ημέρα Κυριακή και ώρα 4.10' τη νύχτα ο Μπελογιάννης και άλλοι τρεις μεταφέρθηκαν νωρίς το πρωί από τις φυλακές της Καλλιθέας στο στρατόπεδο του Γουδί και τουφεκίστηκαν.



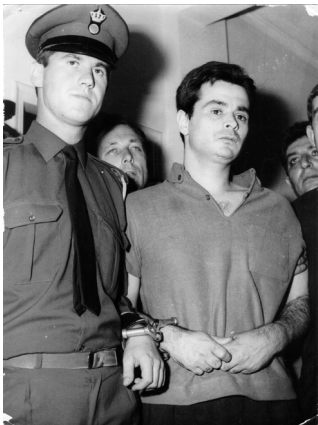
Η δίκη του πήρε μεγάλη δημοσιότητα όχι μόνο στην Ελλάδα αλλά σε όλη την Ευρώπη. Έμεινε γνωστός ως «Ο άνθρωπος με το γαρύφαλλο», από ένα φρέσκο κόκκινο γαρύφαλλο που κρατούσε καθημερινά.

**Βούλα Καραμπουγιούκη (ΣΤ΄ Τάξη)**

\* \* \*

**ΟΔΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΠΑΝΑΓΟΥΛΗ**

Ο Αλέξανδρος Παναγούλης (2 Ιουλίου 1939 – 1 Μαΐου 1976) υπήρξε πολιτικός και ποιητής. Δραστηριοποιήθηκε στον αγώνα κατά της Δικτατορίας της Χούντας των Συνταγματαρχών (1967-1974). Παγκόσμια γνωστός, ιδιαίτερα για την θαρραλέα του πράξη, την απόπειρα



δολοφονίας του δικτάτορα Γ. Παπαδόπουλου στις 13 Αυγούστου 1968, αλλά και για την αντοχή του στα βασανιστήρια που ακολούθησαν. Στην μεταπολίτευση εκλέχθηκε βουλευτής με την Ένωση Κέντρου (Ε.Κ.).

Ο Αλέξανδρος Παναγούλης γεννήθηκε στην Γλυφάδα. Δευτερότοκος γιος της Αθηνάς Κακαβούλη και του Βασιλείου Παναγούλη, αξιωματικού του στρατού ξηράς. Αδερφός του Γεωργίου Παναγούλη, θύματος του καθεστώτος των Συνταγματαρχών, και του Ευσταθίου Παναγούλη, μετέπειτα πολιτικού άνδρα. Από την πλευρά του πατέρα του κατάγεται από την Δίβρη (Λάμπεια) Ηλείας και από την πλευρά της μητέρας του από το Σύβρο Λευκάδας. Εξαιτίας της κατοχής από τις δυνάμεις του Άξονα, ο Α. Παναγούλης πέρασε μέρος της παιδικής του ηλικίας στη Λευκάδα. Σπούδασε στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο στην Σχολή Μηχανολόγων-Ηλεκτρολόγων.

Ο Αλέξανδρος Παναγούλης συμμετείχε ενεργά στον αγώνα για την επαναφορά της

δημοκρατίας και εναντίον του στρατιωτικού καθεστώτος του Γ. Παπαδόπουλου (1967-1974). Λιποτάκτησε από το στράτευμα και ίδρυσε την οργάνωση **Εθνική Αντίσταση**.

Σχεδιάζει την απόπειρα δολοφονίας του δικτάτορα

Παπαδόπουλου την 13η Αυγούστου 1968 κοντά στη Βάρκιζα. Αποτυγχάνει και συλλαμβάνεται.



Δραπέτευσε από τις φυλακές του Αιγινίου. Τον έπιασαν και τον έβαλαν μέσα ξανά.

Καταφέρνει να ξεφύγει πολλές φορές από τις φυλακές. Ακόμα και μέσα δεν έπαυε να γράφει ποιήματα. Βρήκε το θάνατο την 1 Μαΐου του 1976 στη Βουλιαγμένη όπου και σήμερα βρίσκετε το μνημείο του. Για να τιμήσουν το έργο του, δώσανε το όνομα του σε πολλές οδούς. Μία από αυτές είναι και η δική μου οδός.

**Πουτακίδης Δημήτριος (ΣΤ΄ Τάξη)**

\* \* \*

**ΟΔΟΣ ΚΑΡΑΟΛΗ**

Ο Μιχαήλ Καραολής ήταν μάρτυρας του Κυπριακού αγώνα από το 1956 – 1959 που απαγχονίστηκε από της αγγλικές δυνάμεις κατοχής, το πρωί της 10 – 5 – 1956. Γεννήθηκε στο Παλαιοχώρι της Πητσιλιάς. Σπούδασε στην Αγγλική σχολή Λευκωσίας και εργάστηκε ως δημόσιος υπάλληλος. Έγινε μέλος της ΕΟΚΑ.. Συνελήφθη για συνεργασία στη δολοφονία ενός πράκτορα των αγγλικών αρχών κατοχής.

**Χαραλαμπίδης Γιώργος (ΣΤ΄ Τάξη)**